

# Den Europæiske Unions Tidende

## C 138

Dansk udgave

### Meddelelser og oplysninger

51. årgang

5. juni 2008

<u>Informationsnummer</u>	<u>Indhold</u>	<u>Side</u>
II	<i>Meddelelser</i>	
 MEDDELELSER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER OG ORGANER		
 <b>Kommissionen</b>		
2008/C 138/01	Ingen indsigelse mod en anmeldt fusion (Sag COMP/M.5113 — Abe Investment/Getty) (¹)	1
2008/C 138/02	Ingen indsigelse mod en anmeldt fusion (Sag COMP/M.4900 — Solvay/Sibur/JV) (¹)	1
 IV Oplysninger		
 OPLYSNINGER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER OG ORGANER		
 <b>Kommissionen</b>		
2008/C 138/03	Euroens vekselkurs .....	2
2008/C 138/04	Udtalelse afgivet af Det Rådgivende Udvælg for Kartel- og Monopolspørgsmål på dets 411. møde den 3. juli 2006 om et beslutningsudkast i sag COMP/C-3/37.792 — Microsoft .....	3
2008/C 138/05	Høringskonsulentens endelige rapport i sag COMP/C-3/37.792 — Microsoft (I henhold til artikel 15 og 16 i Kommissionens afgørelse 2001/462/EF, EKSF af 23. maj 2001 om høringskonsulentens kompetenceområde under behandlingen af visse konkurrencesager — EFT L 162 af 19.6.2001, s. 21) .....	4
2008/C 138/06	Udtalelse afgivet af Det Rådgivende Udvælg for Kartel- og Monopolspørgsmål på dets 412. møde den 10. juli 2006 om et beslutningsudkast i sag COMP/C-3/37.792 — Microsoft .....	9

DA

2

(¹) EØS-relevant tekst

(Fortsættes på omslagets anden side)

<u>Informationsnummer</u>	<u>Indhold (fortsat)</u>	<u>Side</u>
2008/C 138/07	Resumé af Kommissionens beslutning af 12. juli 2006 om fastsættelse af det endelige beløb for den tvangsbøde, Microsoft Corporation fik pålagt ved beslutning K(2005) 4420 endelig, og om ændring af denne beslutning, hvad angår tvangsbødens størrelse (Sag COMP/C-3/37.792 — Microsoft) (meddelt under nummer K(2006) 3143) .....	10
<b>OPLYSNINGER FRA MEDLEMSSTATERNE</b>		
2008/C 138/08	Medlemsstaternes oplysninger om statsstøtte ydet i henhold til Kommissionens forordning (EF) nr. 1628/2006 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på medlemsstaternes regionale investeringsstøtte ( <sup>(1)</sup> ) .....	15
2008/C 138/09	Liste over havne, hvor landing eller omladning af frosset fisk taget af tredjelandsfiskerfartøjer i det NEAFC (»North-East Atlantic Fisheries Convention«) — Regulerede område er tilladt .....	18
<b>OPLYSNINGER VEDRØRENDE DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE SAMARBEJDSOMRÅDE</b>		
<b>EFTA-Tilsynsmyndigheden</b>		
2008/C 138/10	Meddelelse fra EFTA-Tilsynsmyndigheden i henhold til artikel 4, stk. 1, litra a), i den retsakt, der omtales i punkt 64, litra a) i bilag XIII til EØS-aftalen (Rådets forordning (EØF) nr. 2408/92 om EF-luftfartsselskabers adgang til lufttruter inden for Fællesskabet) — Indførelse af nye forpligtelser til offentlig tjeneste hvad angår ruteflyvning mellem Værøy (heliport) og Bodø .....	20
2008/C 138/11	Opfordring til at fremsætte bemærkninger til en statsstøtteforanstaltning efter artikel 1, stk. 2, i del I i protokol 3 til tilsyns- og domstolsaftalen for så vidt angår Time kommunes overdragelse af ejendomsnr. 1/152, 1/301, 1/630, 4/165, 2/70 og 2/32 i Time .....	30
V	<i>Udtalelser</i>	
<b>PROCEDURER I TILKNYTNING TIL GENNEMFØRELSEN AF DEN FÆLLES HANDELPOLITIK</b>		
<b>Kommissionen</b>		
2008/C 138/12	Meddelelse om indledning af en udløbsundersøgelse af antidumpingforanstaltningerne vedrørende importen af visse rørfittings af jern og stål med oprindelse i Folkerepublikken Kina og Thailand og en delvis interimsundersøgelse af antidumpingforanstaltningerne vedrørende importen af visse rørfittings af jern og stål med oprindelse i Folkerepublikken Kina og varer, der er afsendt fra Taiwan, uanset om de er angivet med oprindelse i Taiwan .....	42



## PROCEDURER I TILKNYTNING TIL GENNEMFØRELSEN AF KONKURRENCEPOLITIKKEN

**Kommissionen**

2008/C 138/13	Anmeldelse af en planlagt fusion (Sag COMP/M.5114 — Pernod Ricard/V&S) (¹) .....	48
2008/C 138/14	Anmeldelse af en planlagt fusion (Sag COMP/M.5179 — Eramet/Tinfos) (¹) .....	49
2008/C 138/15	Anmeldelse af en planlagt fusion (Sag COMP/M.5163 — DPWL/ZIM/CONTARSA) — Behandles eventuelt efter den forenklede procedure (¹) .....	50
2008/C 138/16	Anmeldelse af en planlagt fusion (Sag COMP/M.5020 — Lesaffre/GBI UK) (¹) .....	51
2008/C 138/17	Anmeldelse af en planlagt fusion (Sag COMP/M.4985 — BHP Billiton/Rio Tinto) (¹) .....	52

The logo consists of the letters "DA" in a large, bold, black serif font, enclosed within a thin black rectangular border.

---

(¹) EØS-relevant tekst

## II

(Meddelelser)

**MEDDELELSER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER OG  
ORGANER****KOMMISSIONEN****Ingen indsigelse mod en anmeldt fusion****(Sag COMP/M.5113 — Abe Investment/Getty)****(EØS-relevant tekst)****(2008/C 138/01)**

Den 6. maj 2008 besluttede Kommissionen ikke at rejse indsigelse mod ovennævnte anmeldte fusion og at erklære den forenelig med fællesmarkedet. Denne beslutning er truffet efter artikel 6, stk. 1, litra b), i Rådets forordning (EF) nr. 139/2004. Beslutningens fulde ordlyd foreligger kun på engelsk og vil blive offentliggjort, efter at eventuelle forretningshemmeligheder er udeladt. Den kan fås:

- på Kommissionens websted for konkurrence (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>). Dette websted giver forskellige muligheder for at finde de konkrete fusionsbeslutninger, idet de er opstillet efter bl.a. virksomhedens navn, sagsnummer, dato og sektor
- i elektronisk form på webstedet EUR-Lex under dokumentnummer 32008M5113. EUR-Lex giver online adgang til EU-retten (<http://eur-lex.europa.eu>).

**Ingen indsigelse mod en anmeldt fusion****(Sag COMP/M.4900 — Solvay/Sibur/JV)****(EØS-relevant tekst)****(2008/C 138/02)**

Den 16. maj 2008 besluttede Kommissionen ikke at rejse indsigelse mod ovennævnte anmeldte fusion og at erklære den forenelig med fællesmarkedet. Denne beslutning er truffet efter artikel 6, stk. 1, litra b), i Rådets forordning (EF) nr. 139/2004. Beslutningens fulde ordlyd foreligger kun på engelsk og vil blive offentliggjort, efter at eventuelle forretningshemmeligheder er udeladt. Den kan fås:

- på Kommissionens websted for konkurrence (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>). Dette websted giver forskellige muligheder for at finde de konkrete fusionsbeslutninger, idet de er opstillet efter bl.a. virksomhedens navn, sagsnummer, dato og sektor
- i elektronisk form på webstedet EUR-Lex under dokumentnummer 32008M4900. EUR-Lex giver online adgang til EU-retten (<http://eur-lex.europa.eu>).

## IV

(Oplysninger)

**OPLYSNINGER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS  
INSTITUTIONER OG ORGANER**

**KOMMISSIONEN**

**Euroens vekselkurs<sup>(1)</sup>**

**4. juni 2008**

(2008/C 138/03)

**1 euro =**

	Valuta	Kurs		Valuta	Kurs
USD	amerikanske dollar	1,5466	TRY	tyrkiske lira	1,92
JPY	japanske yen	161,82	AUD	australske dollar	1,61
DKK	danske kroner	7,4586	CAD	canadiske dollar	1,561
GBP	pund sterling	0,7902	HKD	hongkongske dollar	12,0754
SEK	svenske kroner	9,3448	NZD	newzealandske dollar	1,974
CHF	schweiziske franc	1,6037	SGD	singaporeanske dollar	2,1081
ISK	islandske kroner	119,48	KRW	sydkoreanske won	1 575,99
NOK	norske kroner	7,9755	ZAR	sydafrikanske rand	12,0403
BGN	bulgarske lev	1,9558	CNY	kinesiske renminbi yuan	10,7319
CZK	tjekkiske koruna	24,67	HRK	kroatiske kuna	7,2497
EEK	estiske kroon	15,6466	IDR	indonesiske rupiah	14 407,35
HUF	ungarske forint	242,7	MYR	malaysiske ringgit	5,0179
LTL	litauiske litas	3,4528	PHP	filippinske pesos	67,996
LVL	lettiske lats	0,7006	RUB	russiske rubler	36,75
PLN	polske zloty	3,3763	THB	thailandske bath	50,574
RON	rumænske lei	3,6276	BRL	brasilianske real	2,5271
SKK	slovakiske koruna	30,325	MXN	mexicanske pesos	15,9609

<sup>(1)</sup> Kilde: Referencekurs offentliggjort af Den Europæiske Centralbank.

**Udtalelse afgivet af Det Rådgivende Udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål på dets 411. møde den 3. juli 2006 om et beslutningsudkast i sag COMP/C-3/37.792 — Microsoft**

(2008/C 138/04)

1. Det Rådgivende Udvalg er på grundlag af den tilsynsførendes rapporter og Kommissionens analyser enigt i, at alt det materiale (<sup>(1)</sup>), Microsoft har fremlagt til midnat den 15. december 2005, ikke udgør en fuldstændig og nøjagtig teknisk dokumentation, og at Microsoft følgelig ikke har efterkommet påbuddene i artikel 5, litra a) og c), i beslutningen af 24. marts 2004.
2. Det Rådgivende Udvalg er enigt med Kommissionen i, at der var grundlag for at fremsende en klagepunktsmeddelelse til Microsoft den 21. december 2005 efter gennemgang af alle de dokumenter, Microsoft havde fremlagt inden udløbet af den frist, der var fastsat i beslutningen af 10. november 2005, dvs. inden den 15. december 2005.
3. Det Rådgivende Udvalg er enigt med Kommissionen (<sup>(2)</sup>) i, at Microsoft på grundlag af rapporterne fra den tilsynsførende og Kommissionens eksperter i perioden fra 16. december 2005 og indtil 20. juni 2006 ikke har opfyldt de forpligtelser, til hvis opfyldelse tvangsbøden blev pålagt (dvs. ikke har udleveret teknisk dokumentation, der opfylder kravene i påbuddene i artikel 5, litra a) og c), i beslutningen af 24. marts 2004).
4. Det Rådgivende Udvalg er enigt i, at Kommissionen ved anvendelse af artikel 24, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1/2003 kan fastsætte den endelige tvangsbøde for en relevant periode, før Microsoft har efterkommet påbuddene i artikel 5, litra a) og c), i beslutningen af 24. marts 2004.
5. Det Rådgivende Udvalg er enigt med Kommissionen i, at den relevante periode er perioden fra 16. december 2005 og indtil 20. juni 2006.
6. Det Rådgivende Udvalg anmoder Kommissionen om at tage hensyn til alle de andre punkter, der blev fremdraget under drøftelserne.

---

(<sup>1</sup>) Dvs. de versioner af dokumentationen, der blev fremsendt i december 2004, august 2005 og november 2005 samt brevet af 15. december 2005 med bilag.

(<sup>2</sup>) Kommissionens holdning opsummeres i betragtning nr. 232 og 233 i beslutningsudkastet.

**Høringskonsulentens endelige rapport i sag COMP/C-3/37.792 — Microsoft**

(I henhold til artikel 15 og 16 i Kommissionens afgørelse 2001/462/EF, EKSF af 23. maj 2001 om høringskonsulentens kompetenceområde under behandlingen af visse konkurrencesager — EFT L 162 af 19.6.2001, s. 21)

(2008/C 138/05)

Beslutningsudkastet i denne sag giver anledning til følgende bemærkninger:

**Artikel 24, stk.1-proceduren på grundlag af beslutningen af 24. marts 2004**

Den 24. marts 2004 vedtog Kommissionen en beslutning rettet til Microsoft Corporation (»Microsoft«) i en procedure efter EF-traktatens artikel 82 (sag COMP/C-3/37.792). I denne beslutning (»den endelige beslutning«) fastslog Kommissionen bla., at Microsoft havde overtrådt EF-traktatens artikel 82 (»artikel 82«) og EØS-aftalens artikel 54 ved fra oktober 1998 og indtil beslutningsdatoen at have nægtet at udlevere en række nærmere bestemte »interoperabilitetsoplysninger« til udbydere af styresystemprodukter til arbejdsgruppeservere og således at de blev i stand til at udvikle og distribuere sådanne produkter<sup>(1)</sup>.

Den 10. november 2005 vedtog Kommissionen en beslutning efter artikel 24, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1/2003 (»artikel 24, stk. 1-beslutningen«). I denne beslutnings artikel 1 fastsættes det, at »Microsoft Corporation skal sikre, at virksomheden senest den 15. december 2005 i fuldt omfang har efterkommet det påbud, den fik pålagt i artikel 5, litra a) og c), i den endelige beslutning. I modsat fald pålægges Microsoft Corporation en tvangsbøde på 2 mio. EUR om dagen, regnet fra nævnte dato«.

Artikel 24, stk. 1-beslutningen omhandlede to punkter, hvor Microsoft ikke havde efterkommet påbuddene i artikel 5, litra a) og c), i den endelige beslutning. Denne procedure drejer sig kun om påstanden om, at Microsoft har undladt at udlevere fuldstændig og nøjagtig dokumentation indeholdende de interoperabilitetsoplysninger, som virksomheden i den endelige beslutning fik påbud om at udlevere.

**De af Microsoft trufne foranstaltninger med henblik på udlevering af fuldstændig og nøjagtig dokumentation og Kommissionens reaktioner herpå**

Den 14. december 2004 indsendte Microsoft en teknisk dokumentation (specifikationer), som Microsoft havde udarbejdet for de relevante protokoller (»den tekniske dokumentation«) til Kommissionen. Kommissionens eksterne eksperter, OTR, gennemgik denne tekniske dokumentation og afgav en negativ udtalelse (»den første OTR-rapport«) om dokumentationens fuldstændighed, nøjagtighed og formålstjenlighed. Den 15. juni 2005 fremsendte Kommissionen den første OTR-rapport til Microsoft, som blev opfordret til at fremsætte sine bemærkninger til den. Microsoft fremsendte sit svar på den første OTR-rapport den 8. juli 2005.

Ved afgørelse af 28. juli 2005 etablerede Kommissionen en tilsynsordning gående ud på udpegelse af en tilsynsførende med nærmere bestemte opgaver og forpligtelser. Den tilsynsførende skulle bistå Kommissionen med at føre tilsyn med, om Microsoft efterkom den endelige beslutning<sup>(2)</sup>. Den 5. oktober 2005 valgte Kommissionen en tilsynsførende fra en liste på 4 personer, som Microsoft havde opstillet.

Som reaktion på den kritik, der i den første OTR-rapport blev rejst angående oplysningerne i den tekniske dokumentation, fremsendte Microsoft den 8. august 2005 en opdateret version af den tekniske dokumentation til Kommissionen.

<sup>(1)</sup> Artikel 5 i den endelige beslutnings dispositiv del lyder således:

»Hvad angår det i artikel 2, litra a), omhandlede misbrug:

a) skal Microsoft Corporation senest 120 dage efter meddelelsen af denne beslutning gøre interoperabilitetsoplysningerne tilgængelige for enhver virksomhed, der har interesse i udvikling og distribution af styresystemprodukter til arbejdsgruppeservere, og på rimelige og ikke-diskriminerende vilkår give sådanne virksomheder adgang til at gøre brug af interoperabilitetsoplysningerne med henblik på udvikling og distribution af styresystemprodukter til arbejdsgruppeservere

b) skal Microsoft Corporation sørge for løbende og rettidig opdatering af de interoperabilitetsoplysninger, der er gjort tilgængelige

c) skal Microsoft Corporation senest 120 dage efter meddelelsen af denne beslutning indføre et evalueringssystem, der giver interessererde virksomheder reel mulighed for at få indsigt i interoperabilitetsoplysningernes indhold og brug; Microsoft Corporation kan stille rimelige og ikke-diskriminerende betingelser for adgang til dette evalueringssystem med det formål at sikre, at der kun er adgang til interoperabilitetsoplysningerne til evalueringsformål. [...]»

<sup>(2)</sup> Jf. artikel 7 i beslutningen og artikel 3 i afgørelsen om udpegelse af en tilsynsførende.

Denne version af den tekniske dokumentation blev også gennemgået af OTR. I den reviderede rapport, OTR udarbejdede om den tekniske dokumentations fuldstændighed og nøjagtighed, fastholdt OTR sin negative holdning.

Med henblik på at efterkomme påbuddet i artikel 5, litra c), i den endelige beslutning har Microsoft givet interesserede virksomheder mulighed for at indgå en evalueringsaftale med Microsoft. Der er indtil nu fire virksomheder (Novell, IBM, Oracle og Sun), der har indgået tredages evalueringsaftaler med Microsoft. Kommissionens tjenestegrene anmodede disse virksomheder om at give såvel en detaljeret beskrivelse af, hvordan evalueringen foregik i Microsofts lokaler, og en vurdering af, om den tekniske dokumentation, de fik lejlighed til at gennemse, gav dem fuldstændige og nøjagtige specifikationer for de protokoller, der var omfattet af beslutningen, samt værdien af den teknologi, de fik indsigt i gennem den tekniske dokumentation.

Som svar på to begærginger om oplysninger fra Kommissionen (den ene i september/oktober 2005 og den anden i marts 2006) fremsatte Novell, IBM, Oracle og Sun kritiske bemærkninger angående fuldstændigheden og nøjagtigheden af den tekniske dokumentation, de havde fået adgang til.

Den 11. og den 23. november 2005 fremlagde Microsoft en revideret version af den tekniske dokumentation (»den tekniske dokumentation fra november 2005«). Den 30. november 2005 aflagde den tilsynsførende en foreløbig rapport om Microsofts reviderede tekniske dokumentation, som Microsoft fik tilsendt. Den 15. december 2005 fremlagde den tilsynsførende sin endelige rapport om den tekniske dokumentation fra november 2005.

Den 15. december 2005 fremsendte Microsoft sit svar på den tilsynsførendes foreløbige rapport og meddelte, at der i Redmond nu forelå en senere revideret teknisk dokumentation (»den tekniske dokumentation af 15. december 2005«). Denne tredje version af den tekniske dokumentation, som Kommissionen først modtog den 26. december 2005, aflagde den tilsynsførende rapport om den 3. marts 2006.

#### Klagepunktsmeddelelsen

Den 21. december 2005 fremsendte Kommissionen en klagepunktsmeddelelse til Microsoft, hvori den gav udtryk for den foreløbige vurdering, at Microsoft med den reviderede tekniske dokumentation af 11. og 23. november 2005 endnu ikke havde efterkommet påbuddene i artikel 5, litra a) og c), i den endelige beslutning. I klagepunktsmeddelelsen blev det desuden med hensyn til den tredje version af den tekniske dokumentation anført, at ændringerne i versionen af 15. december 2005 hovedsagelig kun drejede sig om formateringen. Kommissionen drog den konklusion, at den tekniske dokumentation i den reviderede version af 15. december 2005 ikke afhjälpte mangler, der var blevet påvist i de tidlige versioner. Denne klagepunktsmeddelelse var vedlagt den tilsynsførendes rapport.

Microsoft blev anmodet om at besvare klagepunktsmeddelelsen inden den 31. januar 2006. På Microsofts anmodning forlængede jeg denne frist indtil den 15. februar 2006, navnlig for at give Microsofts eksterne eksperter mulighed for at afgive begrundede udtalelser om den kritik, Kommissionen havde rejst. Denne forlængede frist blev overholdt.

Under den mundtlige høring og i sit skriftlige svar gjorde Microsoft gældende, at klagepunktsmeddelelsen var behæftet med fundationale fejl, fordi den ikke tog tilstrækkeligt hensyn til den tekniske dokumentation, Microsoft havde bebudet den 15. december 2005. Da Microsoft havde meddelt Kommissionen, at den tekniske dokumentation lå klar til gennemsyn den 15. december, burde Kommissionen have ventet, indtil den havde modtaget et eksemplar af den tekniske dokumentation i Bruxelles, før den fremsendte sin klagepunktsmeddelelse.

Jeg er ikke enig med Microsoft i, at klagepunktsmeddelelsen var behæftet med fejl. I retspraksis er det almindeligt anerkendt, at en klagepunktsmeddelelse er et dokument, der indeholder foreløbige konklusioner. Indtil der er vedtaget en beslutning, kan Kommissionen ændre sit standpunkt eller tilføje nye klagepunkter, forudsat at den giver de pågældende virksomheder lejlighed til at fremsætte deres bemærkninger hertil<sup>(1)</sup>. I den sagsfremstillingsmeddelelse, Kommissionen fremsendt den 10. marts 2006 (se nedenfor), blev Microsoft behørigt underrettet om Kommissionens vurdering af den tredje version af den tekniske dokumentation, som Microsoft havde fremsendt, og fik tid nok til at fremsætte sine bemærkninger hertil. Efter min opfattelse kan Microsoft derfor ikke hævde, at virksomhedens rettigheder ikke blev tilsidesat i forbindelse med fremsendelsen af klagepunktsmeddelelsen.

<sup>(1)</sup> Førsteinstansretterns dom af 30. september 2003 i forenede sager T-191/98 og T-212/98 — T-214/98, Atlantic Container Line, præmis 115.

*Microsofts yderligere indlæg og »sagsfremstillingsmeddelelsen«*

Den 25. januar 2006 tilbød Microsoft 2 virksomheder, der havde licens på den tekniske dokumentation, adgang til Windows-kildekoden gennem en kildekodelicens.

Den 30. januar 2006 udleverede Microsoft en fjerde version af den tekniske dokumentation til Kommissionens tjenestegrene.

Den 10. marts 2006 fremsendte Kommissionen en sagsfremstilling til Microsoft, hvori den anførte, at den ikke fandt den tekniske dokumentation i versionen af 15. december 2005 tilstrækkelig til at opfylde kravene i den endelige beslutning. Desuden meddelte den Microsoft, at adgangen til kildekoden blev anset for at være irrelevant i relation til de påbud, Microsoft havde fået pålagt i artikel 5, litra a) og c), i den endelige beslutning. Kommissionen vedlagde desuden en rapport fra den tilsynsførende om den tredje version af den tekniske dokumentation og en rapport om den fjerde version, som var udarbejdet af TAEUS, men kun omhandlede specifikationerne for en af protokollerne.

Microsoft fik en frist på to uger til at fremsætte sine bemærkninger til Kommissionens sagsfremstilling.

I brev af 14. marts 2006 udtalte Microsoft, at sagsfremstillingen indeholdt nye påstande og derfor udgjorde en supplerende klagepunktsmeddeelse, hvilket måtte indebære en svarfrist på fire uger. Microsoft fandt i særdeleshed, at påstanden i sagsfremstillingen om, at den tredje version af den tekniske dokumentation ikke opfyldte kravene i artikel 5, litra a) og c), i Kommissionens beslutning af 24. marts 2004, udgjorde en ny påstand.

I mit svar af 17. marts 2006 anførte jeg, at jeg ikke var enig med Microsoft i, at Kommissionens sagsfremstilling indeholdt klagepunkter, der ikke var indeholdt i Kommissionens klagepunktsmeddeelse. Efter min opfattelse indebar fokuseringen på den tredje version af den tekniske dokumentation af 15. december 2005 ikke, at der blev rejst nye klagepunkter mod Microsoft, men snarere, at de hidtidige klagepunkter blev fastholdt i lyset af nye omstændigheder. Som følge heraf efterkom jeg ikke Microsofts anmodning. Men navnlig for at give Microsoft mulighed for at koncentrere sig om forberedelsen af den mundtlige høring, der fandt sted i dagene efter både med hensyn til klagepunktsmeddeelsen og sagsfremstillingsmeddeelsen, krævede jeg ikke, at Microsoft skulle fremse et skriftligt svar på sagsfremstillingsmeddeelsen før den mundtlige høring og gav Microsoft en frist på indtil to uger efter den mundtlige høring, dvs. indtil den 14. april 2006, til at fremsætte skriftlige bemærkninger til sagsfremstillingen. Denne frist blev overholdt.

*Microsofts yderligere indlæg og Kommissionens anden sagsfremstillingsmeddeelse*

Den 11. april 2006 fremlagde Microsoft endnu en revideret version af den tekniske dokumentation.

Efter et møde mellem den tilsynsførende og repræsentanter for Microsoft og Kommissionen den 7.-8. april 2006 og et brev fra Kommissionens konkurrencekommissær til Microsofts Chief Executive Officer af 13. april 2006 forelagde Microsoft den 22. april 2006 den tilsynsførende en køreplan for udlevering af en komplet og nøjagtig teknisk dokumentation. Ifølge denne plan ville der blive udleveret en revideret teknisk dokumentation for størsteparten af protokollerne senest den 30. juni 2006, og den tekniske dokumentation for de resterende protokoller ville blive fremlagt den 18. juli 2006.

Den 15. maj 2006 fremlagde den tilsynsførende to rapporter — den ene indeholdt bemærkninger til rapporterne fra Microsofts tekniske eksperter, som blev fremsendt sammen med Microsofts brev af 14. april 2006, og den anden indeholdt en vurdering af fuldstændigheden og nøjagtigheden af den tekniske dokumentation, Microsoft havde fremlagt den 11. april 2006.

Den 15. maj 2006 fremlagde TAEUS en rapport indeholdende en vurdering af denne dokumentations fuldstændighed og nøjagtighed samt bemærkninger til rapporterne fra Microsofts eksperter. Denne rapport blev fremsendt til Microsoft den 19. maj 2006 sammen med den tilsynsførendes rapport af 15. maj 2006 og rapporten om den tekniske dokumentation, Microsoft havde fremlagt den 11. april 2006. I samme brev meddelte Kommissionen Microsoft, at den fastholdt de klagepunkter, den havde rejst den 21. december 2005 med hensyn til den tekniske dokumentations fuldstændighed og nøjagtighed, og at disse klagepunkter derfor fortsat var gyldige. Kommissionen gav Microsoft en frist på to uger fra modtagelsen til at fremsætte sine bemærkninger hertil.

Den 23. maj 2006 anmodede Microsoft om, at fristen for at besvare Kommissionens brev af 19. maj 2006 blev forlænget med to uger.

Den 30. maj 2006 indvilligede jeg i at forlænge Microsofts frist for at besvare Kommissionens brev af 19. maj 2006 indtil den 9. juni 2006.

Microsoft besvarede brevet af 19. maj 2006 den 9. juni 2006. Svaret indeholdt to yderligere rapporter fra Microsofts tekniske eksperter.

#### Aktindsigt

Efter fremsendelsen af klagepunktsmeddelelsen fik Microsoft den 23. december 2005 aktindsigt. Ved brev af 24. december 2005 og 2. januar 2006 og på et møde på høringskonsulentens kontor den 6. januar 2006 anmodede Microsoft om yderligere indsigt i Kommissionens sagsakter. Denne anmodning om aktindsigt omfattede også korrespondancen mellem på den ene side Kommissionen og på den anden side OTR og den tilsynsførende.

Ved brev af 13. januar 2006 afviste jeg Microsofts anmodning om indsigt i korrespondancen med OTR og den tilsynsførende. Efter en indgående korrespondance med Microsoft herom fastslog jeg, at der var tale om intern korrespondance. Jeg efterprøvede imidlertid omhyggeligt, om adgang til denne korrespondance kunne være nødvendig for at kunne forstå metodologien eller den egentlige tekniske vurdering i den tilsynsførendes rapport eller på anden vis tvingende nødvendig for Microsofts forsvar. Da dette ikke kunne udelukkes i relation til en »Sufficiency Test« foretaget af den tilsynsførende, besluttede jeg at give Microsoft adgang til dette dokument. For at sætte Microsoft i stand til at efterprøve Kommissionens udvælgelse af de dokumenter, der var aktindsigt i, sørgede jeg desuden for, at Microsoft fik udleveret en beskrivende liste over alle de dokumenter, som der ikke var givet indsigt i, men som kunne have forbindelse med klagepunktsmeddelelsen.

Ved brev af 17. januar 2006 anmodede Microsoft om aktindsigt i alle dokumenter, der vedrørte Kommissionens kontakter med de fire virksomheder, der havde deltaget i Kommissionens markedstest (Novell, IBM, Oracle og Sun) samt enhver anden tredjepart, som Kommissionen havde haft kontakt med i den forbindelse. Selv om indlæggene fra disse tredjeparter i første omgang var blevet klassificeret som fortrolige, gav de alle afskald på deres ret til fortrolig behandling af de dokumenter, der vedrørte dem og var opført på den til Microsoft udleverede liste. I nogle af tilfældene blev der givet afskald på fortrolig behandling på den udtrykkelige betingelse, at Microsoft ikke videregav disse oplysninger til andre end de advokater eller medarbejdere, der direkte arbejdede med denne sag, hvilket jeg meddelte Microsoft. Derefter klagede nogle af disse virksomheder over, at Microsoft havde misbrugt oplysningerne ved at bruge dem til andre formål end til Microsofts forsvar i denne sag, specielt ved at præsentere oplysningerne på Microsofts netsted. Microsoft fik lejlighed til at fremsætte sine bemærkninger til disse klager. Endelig gav jeg også aktindsigt i én brevudveksling, som OTR og den tilsynsførende havde haft med tredjeparter.

Ved brev af 2. marts 2006 til mig anmodede Microsoft om indsigt i alt materiale, som adspurgte tredjeparter, især Sun, IBM og Oracle, havde fremsendt direkte til den tilsynsførende og OTR. Selv om disse dokumenter ikke indgik i Kommissionens sagsakter på tidspunktet for Microsofts anmodning, indvilligede Kommissionens tjenestegrene i at bede den tilsynsførende om at udlevere denne korrespondance (OTR havde meddelt Kommissionen, at der ikke fandtes nogen skriftlig korrespondance med tredjeparter). Bortset fra et par dokumenter, der blev anset for at være fortrolige og uden relevans, fik Microsoft indsigt i disse oplysninger.

Ved brev af 22. marts 2006 anmodede Microsoft om indsigt i de svar, som Kommissionens tjenestegrene havde modtaget fra tredjeparter som svar på artikel 18-begærfinger. Jeg sørgede for, at der blev givet indsigt, så snart der var truffet afgørelse om anmodninger om fortrolig behandling fra disse tredjeparter. I samme brev anmodede Microsoft også om indsigt i korrespondancen mellem Kommissionen og dennes nye ekspert, TAEUS. Da jeg betragtede denne korrespondance som værende intern, afviste jeg Microsofts anmodning. Jeg forvissede mig dog forinden om, at oplysningerne i denne korrespondance ikke var nødvendige for at efterprøve den tekniske rigtighed af rapporterne fra TAEUS eller forstå den anvendte metodologi. Microsoft mente også, at der fandtes yderligere korrespondance mellem Kommissionens tjenestegrene og interesserede tredjeparter. Jeg meddelte Microsoft, at det ikke var tilfældet.

Ved brev af 23. maj 2006 anmodede Microsoft om indsigt i yderligere korrespondance mellem på den ene side Kommissionen og på den anden side den tilsynsførende og TAEUS samt adgang til en opdateret liste over kommunikationen mellem Kommissionen og tredjeparter og kopi af ikke-fortrolige versioner af denne kommunikation.

I mit svar af 2. juni 2006 fastholdt jeg, at Microsoft ikke havde ret til aktindsigt i intern korrespondance mellem Kommissionen og TAEUS eller den tilsynsførende. Jeg forvissede mig om, at denne korrespondance ikke indeholdt noget, der var tvingende nødvendigt for Microsofts forsvar. Desuden sørgede jeg for, at Microsoft fik tilsendt en opdateret liste over kommunikationen mellem Kommissionen og tredjeparter og kopier af al korrespondance, der ikke var fortrolig, men vedrørte de klagepunkter, der er rejst mod Microsoft i denne sag.

#### *Den mundtlige høring*

Den 15. februar 2006 anmodede Microsoft om en offentlig mundtlig høring. I mit brev af 23. februar 2006 påpegede jeg, at det af ordlyden af artikel 14, stk. 6, i forordning (EF) nr. 773/2004 klart fremgår, at mundtlige høringer ikke kan være offentlige. Da det ikke alene var i Microsofts interesse, men også i de andre høringsdeltagernes interesse og i sagens interesse (bl.a. for at undgå at skabe forstyrrelser i drøftelserne), at høringen ikke var offentlig, fandt jeg ikke, at jeg på grundlag af Microsofts anmodning kunne fravige et hævdvundet princip, der igennem de seneste 40 år har sikret, at mundtlige høringer foregår i en konstruktiv og produktiv atmosfære.

Jeg afviste også Microsofts anmodning om udsættelse af høringen, så den mundtlige høring fandt sted den 30.-31. marts 2006.

Ud over Microsoft deltog ni interessererde tredjeparter i høringen, bl.a. med indlæg.

Microsoft var ikke underlagt nogen bindinger med hensyn til, hvad der kunne fremføres under den mundtlige høring. Microsoft fik desuden al den taletid, virksomheden anmodede om. I betragtning af antallet af deltagende tredjeparter var det nødvendigt at begrænse taletiden for nogle af dem. Der blev generelt holdt balance mellem Microsoft og tredjeparterne. Microsoft fik lejlighed til at svare på bemærkninger fra tredjeparter under den sidste del af høringen.

Den mundtlige høring blev i alt væsentligt afholdt på basis af de oplysninger, Microsoft havde givet den 26. december 2005 (tredje version af den tekniske dokumentation). Jeg greb imidlertid ikke ind, da man kom ind på Microsofts fjerde version af teknisk dokumentation, som blev fremlagt den 30. januar 2006, da den også var omtalt i den rapport fra TAEUS, der var vedlagt Kommissionens sagsfremstillingsmeddelelse af 10. marts 2006.

#### *Udkastet til endelig beslutning*

Udkastet til endelig beslutning indeholder efter min opfattelse ingen retlige elementer, som ikke var indeholdt i klagepunktsmeddelelsen, og ingen faktiske omstændigheder, som ikke var anført i hverken klagepunktsmeddelelsen eller sagsfremstillingsmeddelejerne.

I lyset af det ovenstående finder jeg, at Microsofts og tredjeparternes ret til at blive hørt er blevet respekteret i denne sag.

Bruxelles, den 3. juli 2006.

Karen WILLIAMS

**Udtalelse afgivet af Det Rådgivende Udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål på dets 412. møde  
den 10. juli 2006 om et beslutningsudkast i sag COMP/C-3/37.792 — Microsoft**

(2008/C 138/06)

1. Det Rådgivende Udvalg er enigt med Kommissionen i, at den endelige tvangsbøde bør fastsættes til 1,5 mio. EUR for hver dag, de pålagte påbud ikke er efterkommet, hvilket ligger inden for rammerne af den grænse, der blev fastsat i beslutningen efter artikel 24, stk. 1 (maksimalt 2 mio. EUR om dagen) og resulterer i et samlet beløb på 280,5 mio. EUR.
  2. Det Rådgivende Udvalg henstiller til, at dets udtalelse offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.
-

## Resumé af Kommissionens beslutning

af 12. juli 2006

**om fastsættelse af det endelige beløb for den tvangsbøde, Microsoft Corporation fik pålagt ved beslutning K(2005) 4420 endelig, og om ændring af denne beslutning, hvad angår tvangsbødens størrelse**

**(Sag COMP/C-3/37.792 — Microsoft)**

(meddelt under nummer K(2006) 3143)

(Kun den engelske udgave er autentisk)

(2008/C 138/07)

Kommissionen vedtog den 12. juli 2006 en beslutning om fastsættelse af det endelige beløb for den tvangsbøde, Microsoft Corporation fik pålagt ved beslutning K(2005) 4420 endelig, og om ændring af denne beslutning, hvad angår tvangsbødens størrelse. I overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 30 i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003<sup>(1)</sup> offentliggør Kommissionen hermed navnene på sagens parter og beslutningens hovedindhold, herunder bødepålæggene, under hensyntagen til virksomhedernes berettigede interesse i, at deres forretningshemmeligheder ikke afsløres. En ikke-fortrolig udgave af beslutningen i dens fulde ordlyd samt af beslutning K(2005) 4420 af 10. november 2005 findes på sagens autentiske sprog samt Kommissionens arbejdssprog på GD COMP's netsted:

[http://europa.eu.int/comm/competition/index\\_en.html](http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html)

### 1. RESUMÉ

#### 1.1. Sagens baggrund

1. Den 24. marts 2004 vedtog Kommissionen en beslutning (K(2004) 900) rettet til Microsoft i en procedure efter EF-traktatens artikel 82 (sag COMP/C-3/37.792). I denne beslutning (»beslutningen«) fastslog Kommissionen bl.a., at Microsoft havde overtrådt EF-traktatens artikel 82 og artikel 54 i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde ved fra oktober 1998 og indtil beslutningsdatoen at have nægtet at udlevere en række nærmere bestemte oplysninger om interoperabilitet<sup>(2)</sup> til udbydere af styresystemer til arbejdsgruppeservere, således at de blev i stand til at udvikle og distribuere interoperable produkter.
  2. I artikel 5, litra a), i beslutningens dispositive del fastsættes følgende:
- »Microsoft Corporation skal senest 120 dage efter meddelelsen af denne beslutning give enhver virksomhed, der har en interesse i udvikling og distribution af styresystemprodukter til arbejdsgruppeservere, adgang til oplysninger om interoperabilitet og på rimelige og ikke-diskriminerende vilkår give disse virksomheder tilladelse til at gøre brug af interoperabilitetsinformationen med henblik på udvikling og distribution af styresystemprodukter til arbejdsgruppeservere.«
3. Microsofts begæring om foreløbige forholdsregler mod denne beslutning blev afvist ved kendelse afsagt af Førsteinstansrettens præsident den 22. december 2004 (sag T-201/04 R).
  4. Da Microsoft fortsat ikke havde efterkommet beslutningen efter mere end et års forløb efter dens vedtagelse, vedtog Kommissionen den 10. november 2005 en beslutning, hvorved den i medfør af artikel 24, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1/2003 pålagde Microsoft en tvangsbøde (»artikel 24, stk. 1-beslutningen«). I artikel 1 i artikel 24, stk. 1-beslutningen hedder det, at:

<sup>(1)</sup> EFT L 1 af 4.1.2003, s. 1. Forordning senest ændret ved forordning (EF) nr. 1419/2006 (EUT L 269 af 28.9.2006, s. 1).

<sup>(2)</sup> Udtrykket »oplysninger om interoperabilitet« defineres i beslutningens artikel 1, stk. 1. Det defineres som »de fuldstændige og nøjagtige specifikationer for samtlige de protokoller, der er implementeret i Windows-styresystemerne for arbejdsgruppeservere, og som Windows-baserede arbejdsgruppeservere anvender til at levere fil- og printfunktioner samt bruger- og gruppeadministrationsfunktioner, herunder Windows Domain Controller, Active Directory og Group Policy, til Windows-baserede arbejdsgruppenetværk«. I beslutningens artikel 1, stk. 2, defineres en »protokol« som »et sæt regler for sammenkobling af og interaktion mellem forskellige kopier af Windows-styresystemer til arbejdsgruppeservere og Windows-styresystemer til klient-pc'er, som er installeret på forskellige computere i et Windowsbaseret arbejdsgruppenetværk.«

»Microsoft Corporation skal senest den 15. december 2005 i fuldt omfang have efterkommet de påbud, der er fastsat i artikel 5, litra a) og c), i Kommissionens beslutning (K(2004) 900) af 24. marts 2004.

I modsat fald pålægges Microsoft Corporation en tvangsbøde på 2 mio. EUR om dagen regnet fra denne dato.«

## 1.2. Udpegelse af en tilsynsførende

5. I beslutningens artikel 7 fastsættes, at:

»Senest 30 dage efter meddelelsen af denne beslutning skal Microsoft Corporation forelægge Kommissionen et forslag til etablering af en egen ordning, som kan lette Kommissionens opgave med at føre kontrol med, om Microsoft Corporation efterkommer denne beslutning. Denne ordning skal omfatte en særlig tilsynsførende, der skal være uafhængig af Microsoft.

Såfremt Kommissionen ikke finder den af Microsoft Corporation foreslæde kontrolordning egnet, forbeholder den sig ret til at påbyde en sådan ordning ved beslutning.«

6. Den 28. juli 2005 vedtog Kommissionen en beslutning efter artikel 7 i beslutningen og artikel 7, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1/2003 om etablering af den i beslutningens artikel 7 omhandlede ordning (»tilsynsbeslutningen«) (<sup>1</sup>). Denne tilsynsbeslutning omhandler bl.a. udpegelse af en tilsynsførende.
7. Ved brev af 12. august 2005 foreslog Microsoft fire kandidater til funktionen som tilsynsførende. Efter samtalere med alle fire kandidater udpegede Kommissionen ved brev af 4. oktober 2005 en af de af Microsoft foreslæde kandidater, professor Neil Barrett, som tilsynsførende (»den tilsynsførende«).

## 1.3. Det videre procedureforløb

8. Den 21. december 2005 drog Kommissionen i lyset af rapporterne fra den tilsynsførende angående den tekniske dokumentation, Microsoft havde fremlagt til brug som interoperabilitetsinformation, den foreløbige konklusion, at Microsoft endnu ikke havde efterkommet påbuddene i beslutningens artikel 5, litra a) og c). Kommissionen fremsendte derfor en klagepunktsmeddelelse, hvori den anførte, at den havde til hensigt ved beslutning efter artikel 24, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1/2003 at fastsætte det endelige beløb for den tvangsbøde, Microsoft skulle have pålagt i henhold til artikel 24, stk. 1-beslutningen for ikke at have efterkommet påbuddet om at udlevere interoperabilitetsinformation til interesseerde virksomheder i henhold til beslutningens artikel 5, litra a) og c), i perioden fra 15. december 2005 og indtil den dato, der var angivet i en beslutning vedtaget efter artikel 24, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1/2003.
9. Efter at have fået fristen herfor forlænget besvarede Microsoft klagepunktsmeddelelsen den 15. februar 2006.
10. Den 10. marts 2006 sendte Kommissionen et brev til Microsoft vedlagt yderligere rapporter fra den tilsynsførende og fra Kommissionens tekniske eksperter angående den tekniske dokumentation, Microsoft havde fremlagt, og opfordrede Microsoft til at fremsætte sine bemærkninger hertil, hvilket skete den 14. april 2006.
11. Den 30.-31. marts 2006 blev der afholdt mundtlig høring i Bruxelles.
12. Den 11. april 2006 fremlagde Microsoft en revideret udgave af den tekniske dokumentation, der skulle tjene som interoperabilitetsinformation.
13. Den 19. maj 2006 fremsendte Kommissionen i et brev til Microsoft de nye rapporter om den reviderede tekniske dokumentation, som den tilsynsførende havde indsendt i april, sammen med rapporter fra Kommissionens tekniske eksperter og opfordrede Microsoft til at fremsætte sine bemærkninger hertil, hvilket Microsoft gjorde den 9. juni 2006.

(<sup>1</sup>) Kommissionens beslutning af 28. juli 2005 om en procedure i henhold til EF-traktatens artikel 82 (sag COMP/C-3/37.792 — Microsoft — K(2005) 2988 endelig).

#### 1.4. Virksomheden og produktet

14. Microsoft er en softwarevirksomhed med hjemsted i Redmond i staten Washington, USA. I regnskabsåret fra juli 2004 til juni 2005, som var Microsofts sidste hele regnskabsår, havde virksomheden en omsætning på 39,788 mia. USD. Microsoft beskæftiger 55 000 medarbejdere i hele verden. Microsoft er aktiv i alle lande inden for EØS-området.
15. De produkter, denne procedure omhandler, er »Windows-styresystemer til arbejdsgruppeservere« som defineret i beslutningens artikel 1, stk. 9.

#### 1.5. Microsofts tilsidesættelse af påbuddene i beslutningen

16. Som anført i betragtning nr. 1003 i beslutningen, havde beslutningen til formål at »sikre, at Microsofts konkurrenter kan udvikle produkter, der kan arbejde sammen med Windows-domænearkitekturen, der er implementeret i det dominerende Windows-styresystem til klient-pc'er, og dermed blive i stand til at tage konkurrencen op med Windows-styresystemet til arbejdsgruppeservere«.
17. Kommissionen har i sin vurdering af, hvorvidt Microsoft har efterkommet påbuddene i beslutningens artikel 5, litra a) og c), baseret sig på en evaluering af fuldstændigheden og nøjagtigheden af den version af den tekniske dokumentation, der blev fremlagt i december 2005, samt de versioner af teknisk dokumentation, som Microsoft har fremlagt frem til april 2006. Kommissionen har fået bistand fra den tilsynsførende og fra sine egne tekniske eksperter. Kommissionen er nået frem til den konklusion, at Microsoft over to år efter beslutningens vedtagelse endnu ikke har efterkommet det oplysningspåbud, virksomheden fik pålagt i beslutningen, og ikke har udleveret en fuldstændig og nøjagtig teknisk dokumentation indeholdende de interoperabilitetsoplysninger, som kan sætte konkurrenter i stand til at udvikle servere, der kan arbejde sammen med Microsofts dominerende styresystemer til pc'er og arbejdsgruppeservere.

### 2. TVANGSBØDENS ENDELIGE BELØB

#### 2.1. Relevant periode for tilsidesættelsen af påbuddene

18. Denne beslutning omhandler kun perioden fra 16. december 2005 og indtil 20. juni 2006, som er den dato, hvor beslutningsudkastet blev sendt til medlemmerne af Det Rådgivende Udvælg, jf. artikel 14, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1/2003 (»den relevante periode«).

#### 2.2. Tvangsbødens endelige beløb for den relevante periode

19. I artikel 24, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1/2003 fastsættes det, at når virksomhederne har efterkommet den forpligtelse, til hvis opfyldelse tvangsbøden er pålagt, kan Kommissionen fastsætte den endelige tvangsbøde til et mindre beløb end det, den oprindelige beslutning indebærer. Kommissionen må også kunne fastsætte den endelige tvangsbøde for en bestemt periode i tilfælde, hvor virksomheden ved udløbet af denne periode endnu ikke har efterkommet det påbud, til hvis opfyldelse tvangsbøden blev pålagt. I modsat fald ville virksomheden kunne unddrage sig de pålagte tvangsbøder ved at blive ved med ikke at efterkomme påbuddet, hvilket ville berøve bestemmelserne i artikel 24 enhver virkning.
20. I sin artikel 24, stk. 1-beslutning pålagde Kommissionen Microsoft en tvangsbøde på 2 mio. EUR om dagen. Kommissionen tog i forbindelse hermed hensyn til nødvendigheden af at pålægge en tilstrækkelig stor tvangsbøde til at sikre, at Microsoft efterkom beslutningen, og den tog desuden hensyn til, i hvilket omfang Microsofts tilsidesættelse af sine forpligtelser efter beslutningens artikel 5, litra a) og c), havde mindske påbuddets virkning. Klagepunktetsmeddelelsen vedrørte udelukkende ét aspekt af Microsofts tilsidesættelse af påbuddet, nemlig Microsofts manglende udlevering af fuldstændig og nøjagtig teknisk dokumentation indeholdende den nødvendige interoperabilitetsinformation, men slog dog entydigt fast, at størrelsen af tvangsbøden skulle afspejle, i hvilket omfang Microsofts tilsidesættelse af påbuddet havde undermineret dets virkning.

21. I den forbindelse må det tages i betragtning, at Microsofts fortsatte til sidesættelse af beslutningen og påbuddet om at bringe sin meget alvorlige overtrædelse af traktatens artikel 82 og EØS-aftalens artikel 54 til ophør<sup>(1)</sup> (<sup>(2)</sup>) vil kunne øge den risiko for en eliminering af den effektive konkurrence på markedet for styresystemer til arbejdsgruppeservere, som blev påvist i beslutningen<sup>(3)</sup>. Twangsbøder skal fastsættes på et niveau, så de øger incitamentet til at efterkomme en beslutning vedtaget efter artikel 7 i forordning (EF) nr. 1/2003 ved at sikre, at det bedst kan betale sig for den pågældende virksomhed at efterkomme beslutningen i stedet for at udnytte de fordele, der kunne være ved ikke at efterkomme den. På samme måde må Kommissionen også tage hensyn til nødvendigheden af at fastsætte twangsbøder på et passende niveau, der er tilstrækkeligt højt til at tvinge en meget stor og ressourcestærk virksomhed som Microsoft til at efterkomme beslutningen.
22. Kommissionen drog den konklusion, at den tekniske dokumentation igennem hele den relevante periode var så ufuldstændig og unøjagtig, at den ikke kunne sætte en interesseret virksomhed i stand til at påbegynde udvikling af styresystemer til arbejdsgruppeservere, der kan arbejde sammen med Microsofts produkter, således som det var fastsat i beslutningen. Kommissionen fastslog derfor, at artikel 5, litra a) og c), i beslutningen var blevet fuldstændigt eller i hvert fald i vidt omfang berøvet sin virkning, uanset om den pris, Microsoft beregnede for udlevering af denne information, var rimelig eller ej. På baggrund heraf kunne Kommissionen med fuld ret fastsætte den endelige twangsbøde alene for til sidesættelsen af påbuddet i beslutningen til 2 mio. EUR om dagen i hele den relevante periode.
23. Kommissionen vil dog muligvis også kunne drage den konklusion, at Microsoft har undladt at efterkomme beslutningens artikel 5, litra a) og c), hvad angår rimeligheden af det vederlag, Microsoft efter 15. december 2005 har beregnet for den udleverede information. Af hensyn til en effektiv håndhævelse er det på indeværende stadium derfor nødvendigt at forbeholde sig ret til at fastsætte en endelig twangsbøde for dette aspekt af til sidesættelsen fra det i artikel 24, stk. 1-beslutningen fastsatte tidspunkt.
24. Den endelige twangsbøde for Microsofts til sidesættelse af påbuddet angående udlevering af fuldstændig og nøjagtig teknisk dokumentation indeholdende interoperabilitetsoplysninger i henhold til beslutningens artikel 5, litra a) og c), er derfor beregnet på grundlag af et beløb på 1,5 mio. EUR om dagen i hele den relevante periode.

### 2.3. Konklusion

25. Den endelige twangsbøde, som Microsoft i henhold til artikel 24, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1/2003 skal betale for ikke at have efterkommet de påbud om udlevering af fuldstændig og nøjagtig teknisk dokumentation indeholdende interoperabilitetsoplysninger, der var fastsat i beslutningens artikel 5, litra a) og c), blev fastsat til 280,5 mio. EUR for perioden fra og med 16. december 2005 og til og med 20. juni 2006.

### 3. FORHØJELSE AF TVANGSBØDERNE

26. Forsinkelsen i Microsofts opfyldelse af sine forpligtelser i henhold til beslutningen måtte antages at ville øge risikoen for udelukkelse af den effektive konkurrence på markedet for styresystemer til arbejdsgruppeservere, hvor Microsoft på tidspunktet for beslutningens vedtagelse allerede havde opnået en dominerende stilling og sandsynligvis var i stand til at eliminere enhver konkurrence (betragtning nr. 1070 i beslutningen). Ifølge de markedsdata, der foreligger, ville Microsofts markedsandel fortsætte med at stige støt. Da markedet for styresystemer til arbejdsgruppeservere er præget af meget betydelige adgangsbarrierer (beslutningens betragtning nr. 515-525), bl.a. på grund af selvforstærkende indirekte netværkseffekter (se betragtning nr. 653 i beslutningen), var der risiko for, at denne forværring af markedsstrukturerne blev uoprettelig. Som følge heraf var det så meget desto vigtigere at sikre, at Microsoft efterkommer påbuddene.

<sup>(1)</sup> Se betragtning nr. 1068-1074 i beslutningen.

<sup>(2)</sup> Se i den forbindelse også dom i forenede sager 46/87 og 227/88, Hoechst, Sml. 1989, s. 2859, præmis 64, hvor Domstolen henviser til »princippet om, at ethvert retssubjekt omfattet af fælleskabsretten er forpligtet til at anerkende, at retsakter og andre afgørelser fra institutionerne i fuldt omfang har retsvirkninger efter deres indhold, så længe Domstolen ikke har statueret, at de er ugyldige, og til ikke at modsætte sig deres gennemførelse, så længe Domstolen ikke har truffet bestemmelse om en udsættelse heraf [...].«.

<sup>(3)</sup> Se betragtning nr. 590-692 i beslutningen.

27. Efter artikel 24, stk. 1- beslutningen, som pålagde Microsoft en tvangsbøde på 2 mio. EUR om dagen, havde Microsoft i mindst syv måneder undladt at træffe de påbudte foranstaltninger. I lyset af det påtrængende behov for at genoprette konkurrencen blev tvangsbøden derfor forhøjet til 3 mio. EUR med virkning fra 31. juli 2006. Da der var risiko for, at udleveringspåbuddet i beslutningens artikel 5, litra a) og c), kunne blive berøvet hele sin virkning eller en del af den, hvis Microsoft enten undlod at udlevere en fuldstændig og nøjagtig dokumentation indeholdende interoperabilitetsoplysninger eller forlangte et urimeligt vederlag herfor, måtte dette beløb gælde for begge de to aspekter af Microsofts tilsidesættelse, som blev fastslået i artikel 24, stk. 1-beslutningen. Det betyder, at hvis Microsoft ikke efterkommer påbuddene inden den 31. juli 2006, kan Kommissionen beslutte endeligt at pålægge Microsoft den forhøjede tvangsbøde for enhver yderligere relevant periode, hvor Microsoft ikke har efterkommet det ene eller det andet aspekt af påbuddene eller begge aspekterne.

---

## OPLYSNINGER FRA MEDLEMSSTATERNE

**Medlemsstaterne oplysningser om statsstøtte ydet i henhold til Kommissionens forordning (EF) nr. 1628/2006 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på medlemsstaterne regionale investeringsstøtte**

**(EØS-relevant tekst)**

(2008/C 138/08)

Sag nr.	XR 152/07
Medlemsstat	Portugal
Region	Madeira
Støtteordningens navn eller navnet på den virksomhed, der modtager ad hoc-støttesupplement	Regime de auxílios fiscais ao investimento em regime contratual na região autónoma da Madeira
Retsgrundlag	Decreto Legislativo Regional n.º 17/2006/M, de 23 de Maio Decreto Regulamentar Regional n.º 6/2007/M, de 22 de Agosto
Foranstaltningsstype	Støtteprogram
Forventet årligt støtteyeldelse	5,98 mio. EUR
Maksimal støtteintensitet	52 %  I overensstemmelse med forordningens artikel 4
Gennemførelsestidspunkt	23.8.2007
Varighed	31.12.2010
Økonomisk sektor	Alle sektorer, der er berettigede til investeringsstøtte
Navn og adresse på den myndighed, der yder støtten	Instituto de desenvolvimento empresarial Avenida Arriaga, 21-A Edifício Golden, 3.º Piso P-9004-528 Funchal
Internetadressen, hvor støtteordningen er offentliggjort	<a href="http://www.ideram.pt/BeneficiosFiscaisLegislacao.Zip">http://www.ideram.pt/BeneficiosFiscaisLegislacao.Zip</a>
Andre oplysninger	—

Sag nr.	XR 196/07
Medlemsstat	Portugal
Region	Açores
Støtteordningens navn eller navnet på den virksomhed, der modtager ad hoc-støttesupplement	SIDER — Sistema de Incentivos para o Desenvolvimento Regional dos Açores

Retsgrundlag	Decreto Legislativo Regional n.º 19/2007/A, de 23 de Julho Decreto Regulamentar Regional n.º 21/2007/A, de 24 de Outubro Decreto Regulamentar Regional n.º 22/2007/A, de 25 de Outubro Decreto Regulamentar Regional n.º 23/2007/A, de 29 de Outubro Decreto Regulamentar Regional n.º 26/2007/A, de 19 de Novembro
Foranstaltningstype	Støtteprogram
Forventet årligt støtteydelse	19 mio. EUR
Maksimal støtteintensitet	50 %  I overensstemmelse med forordningens artikel 4
Gennemførelsestidspunkt	1.1.2007
Varighed	31.12.2013
Økonomisk sektor	Alle sektorer, der er berettigede til investeringsstøtte
Navn og adresse på den myndighed, der yder støtten	Secretaria Regional da Economia Rua de São João, 47 P-9504-533 Ponta Delgada (S. Miguel) Açores
Internetadressen, hvor støtteordningen er offentliggjort	<a href="http://www.azores.gov.pt/Portal/pt/entidades/sre-drace/textoTabela/SIDER+2007.htm">http://www.azores.gov.pt/Portal/pt/entidades/sre-drace/textoTabela/SIDER+2007.htm</a>
Andre oplysninger	—

Sag nr.	XR 24/08
Medlemsstat	Polen
Region	Kujawsko — Pomorskie
Støtteordningens navn eller navnet på den virksomhed, der modtager ad hoc-støttesupplement	Uchwała nr XIV/92/07 Rady Miejskiej z dnia 24 października 2007 r. w sprawie programu pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Szubin (Dz.Urz. Województwa Kuj-Pom. nr 146, poz. 2501)
Retsgrundlag	Ustawa o podatkach i opłatach lokalnych (tj. Dz.U. z 2006 r. nr 121, poz. 844, zmiana Dz.U. z 2005 r. nr 143, poz. 1199, z 2006 r. nr 220, poz. 1601, nr 225, poz. 1635, nr 245, poz. 1775, nr 249 poz. 1828, nr 251, poz. 1847) oraz Uchwała nr XIV/92/07 Rady Miejskiej z dnia 24 października 2007 r. w sprawie programu pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Szubin (Dz.Urz. Województwa Kuj-Pom. nr 146, poz. 2501)
Foranstaltningstype	Støtteprogram
Forventet årligt støtteydelse	0,85 mio. PLN
Maksimal støtteintensitet	50 %  I overensstemmelse med forordningens artikel 4
Gennemførelsestidspunkt	1.1.2008
Varighed	31.12.2013
Økonomisk sektor	Alle sektorer, der er berettigede til investeringsstøtte

Navn og adresse på den myndighed, der yder støtten	Burmistrz Szubina PL-89-200 Szubin ul. Kcyńska 12 Tel. (48-52) 391 07 19 Fax (48-52) 384 80 71 E-mail: ugim@ugim.szubin.pl
Internetadressen, hvor støtteordningen er offentliggjort	<a href="http://www.szubin.pl/bip_download.php?id=3758">http://www.szubin.pl/bip_download.php?id=3758</a>
Andre oplysninger	—

Sag nr.	XR 54/08
Medlemsstat	Litauen
Region	87(3)(a)
Støtteordningens navn eller navnet på den virksomhed, der modtager ad hoc-støttesupplement	Priemonė „LYDERIS LT“
Retsgrundlag	2008 m. kovo 17 d. Lietuvos Respublikos ūkio ministro įsakymas Nr. 4-105 „Dėl priemonės „Lyderis LT“ projektų finansavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“
Foranstaltningstype	Støtteprogram
Forventet årligt støtteydelse	117 mio. LTL
Maksimal støtteintensitet	40 %
	I overensstemmelse med forordningens artikel 4
Gennemførelsestidspunkt	23.3.2008
Varighed	31.12.2013
Økonomisk sektor	Alle sektorer, der er berettigede til investeringsstøtte
Navn og adresse på den myndighed, der yder støtten	Lietuvos Respublikos ūkio ministerija Gedimino pr. 38/2 LT-01104 Vilnius
Internetadressen, hvor støtteordningen er offentliggjort	<a href="http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=316440">http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=316440</a>
Andre oplysninger	—

**Liste over havne, hvor landing eller omladning af frosset fisk taget af tredjelandsfiskerfartøjer i det NEAFC (»North-East Atlantic Fisheries Convention«) — Regulerede område er tilladt**

(2008/C 138/09)

Offentliggørelsen af listen (<sup>(1)</sup>) er baseret på artikel 36 i Rådets forordning (EF) nr. 40/2008 af 16. januar 2008 om fastsættelse for 2008 af fiskerimuligheder og dertil knyttede betingelser for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende for EF-farvande og for EF-fartøjer i andre farvande, som er omfattet af fangstbegrensninger (<sup>(2)</sup>).

Medlemsstat	Udpegede havne
Danmark	Esbjerg Fredericia Hanstholm Hirtshals København Skagen Ålborg Århus
Tyskland	Hamburg Cuxhaven Bremerhaven Sassnitz Rostock
Spanien	Vigo's havneområde Marin
Frankrig	Boulogne-sur-Mer Brest Douarnenez Concarneau Nantes-St Nazaire
Irland	Killybegs (*)
Letland	Riga Liepaja Ventspils
Litauen	Klaipeda
Nederlandene	Eemshaven Ijmuiden Harlingen Velsen-Noord Vlissingen Scheveningen (*)

(<sup>1</sup>) Listen med mere detaljerede oplysninger findes også på Kommissionens og NEAFC's websteder.

(<sup>2</sup>) EUT L 19 af 23.1.2008, s. 1.

Medlemsstat	Udpegede havne
Polen	Gdynia Świnoujście Szczecin
Portugal	Lissabon's havn Leixões Aveiro Setúbal <i>Madeira</i> Funchal <i>Azorerne</i> Ponta Delgada (Ilha de S. Miguel) Horta (Ilha do Faial) Praia da Vitória (Ilha Terceira) (*)
Sverige	Göteborg
Det Forenede Kongerige	Grimsby Hull Immingham Peterhead Aberdeen (*) Fraserburgh (*) Lerwick (*) Scrabster (*) Kinlochbervie (*) Lochinver (*) Ullapool (*)

(\*) Ikke et EU-grænsekontrolsted.

## OPLYSNINGER VEDRØRENDE DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE SAMARBEJDSOMRÅDE

### EFTA-TILSYNSMYNDIGHEDEN

**Meddelelse fra EFTA-Tilsynsmyndigheden i henhold til artikel 4, stk. 1, litra a), i den retsakt, der omtales i punkt 64, litra a) i bilag XIII til EØS-aftalen (Rådets forordning (EØF) nr. 2408/92 om EF-luftfartsselskabers adgang til luftruter inden for Fællesskabet)**

**Indførelse af nye forpligtelser til offentlig tjeneste hvad angår ruteflyvning mellem Værøy (heliport) og Bodø**

(2008/C 138/10)

#### 1. INDLEDNING

I medfør af artikel 4, stk. 1, litra a), i Rådets forordning (EØF) nr. 2408/92 af 23. juli 1992 om EF-luftfartsselskabers adgang til luftruter inden for Fællesskabet har Norge besluttet at indføre forpligtelser til offentlig tjeneste pr. 1. august 2008 for så vidt angår ruteflyvning på følgende ruter:

Værøy — Bodø t/r.

#### 2. FORPLIGTELSENE TIL OFFENTLIG TJENESTE OMFATTER FØLGENDE SPECIFIKATIONER FOR RUTEN VÆRØY — BODØ T/R

##### 2.1. Hyppighed, pladskapacitet, ruteføring og fartplaner

*Der gælder følgende krav til hyppighed, pladskapacitet, ruteføring og fartplaner*

- Når intet andet er angivet, gælder kravene året rundt.
- Hvis der er særlige krav til pladskapacitet, justeres antallet af udbudte pladser efter de regler, der er fastsat i bilag A til denne meddelelse.
- Der skal tages hensyn til det offentlige lufttransportbehov.

##### *Hyppighed*

- 1. februar — 31. oktober: mindst to daglige returflyvninger mandag-fredag og én daglig returflyvning lørdag-søndag.
- 1. november — 31. januar: mindst en daglig returflyvning mandag-fredag og en daglig returflyvning lørdag-søndag.
- Hvis der indføres instrumentindflyvningsprocedure for Værøy, gælder kravet om mindst to daglige returflyvninger mandag-fredag og én daglig returflyvning lørdag-søndag året rundt.

##### *Pladskapacitet*

- 1. februar — 31. oktober: der skal ugentligt tilbydes mindst 180 pladser i begge retninger.
- 1. november — 31. januar: der skal ugentligt tilbydes mindst 105 pladser i begge retninger.

- Hvis der indføres instrumentindflyvningsprocedure for Værøy, gælder kravet om, at der ugentligt skal tilbydes mindst 180 pladser i begge retninger, året rundt.
- Hvis antallet af solgte pladser i perioden 1. januar — 30. juni eller 1. august — 30. november udgør over 70 % af det samlede antal udbudte pladser, skal luftfartsselskabet øge kapaciteten i overensstemmelse med reglerne i bilag A til denne meddelelse.
- Hvis antallet af solgte pladser i perioden 1. januar — 30. juni eller 1. august — 30. november udgør mindre end 35 % af det samlede antal udbudte pladser, kan luftfartsselskabet reducere kapaciteten i overensstemmelse med reglerne i bilag A til denne meddelelse.

#### Ruteføring

De pligtige flyvninger skal være uden mellemlanding.

#### Fartplaner

Følgende gælder for de pligtige flyvninger mandag-fredag (tiderne er angivet i lokal tid):

- 1. — 28./29. februar: mindst 3 timer og 30 minutter mellem første ankomst til Bodø og sidste afgang fra Bodø.
- 1. marts — 30. september: mindst 5 timer og 30 minutter mellem første ankomst til Bodø og sidste afgang fra Bodø.
- 1. — 31. oktober: mindst 5 timer og 15 minutter mellem første ankomst til Bodø og sidste afgang fra Bodø.

Hvis der indføres instrumentindflyvningsprocedure for Værøy, gælder kravet om mindst 5 timer og 30 minutter mellem første ankomst til og sidste afgang fra Bodø året rundt.

#### 2.2. Flykategori

På de pligtige flyvninger skal der anvendes helikoptere godkendt til mindst 15 passagerer.

#### 2.3. Tekniske og driftsmæssige betingelser

Luftfartsskabernes opmærksomhed henledes især på de tekniske og driftsmæssige betingelser, der gælder for lufthavnene. Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til:

Luftfartstilsynet (Civil Aviation Authority)  
PO Box 243  
N-8001 Bodø  
Tlf. (47) 75 58 50 00

#### 2.4. Priser

Den højeste basispris for en fuldt fleksibel enkeltbillett (maksimumspris) må i det driftsår, der starter den 1. august 2008, ikke overstige følgende beløb:

Værøy — Bodø      634 NOK.

For hvert efterfølgende driftsår skal maksimumspriserne reguleres den 1. august i overensstemmelse med forbrugerprisindekset for tolvmaanedersperioden frem til den 15. juni samme år som offentliggjort af Norges Statistiske Kontor (Statistik sentralbyrå <http://www.ssb.no>).

Luftfartsselskabet er forpligtet til at udbrede billetter til en pris, der ikke overstiger maksimumsprisen, gennem alle de salgskanaler, der tilhører luftfartsselskabet.

Maksimumsprisen gælder også for billetter, der tilbydes af andre selskaber, der opererer inden for luftfartsselskabets koncern. Luftfartsselskabet er ansvarligt for disse selskabers overholdelse af kravene.

Maksimumsprisen omfatter alle afgifter og gebyrer til myndighederne samt alle andre tillæg, som luftfartsselskabet beregner sig ved udstedelse af billetterne.

Luftfartsselskabet skal overholde de til enhver tid gældende aftaler om indenrigsflyvning og tilbyde alle rabatter, som indgår i disse aftaler.

### 3. SUPPLERENDE BETINGELSER EFTER EN UDBUDSPROCEDURE

Efter en udbudsprocedure, der begrænser adgangen til ruterne til et enkelt luftfartsselskab, gælder følgende supplerende betingelser:

#### Billetpriser

- Alle tilslutningsbilletter til og fra andre flyruter skal tilbydes på lige vilkår for alle luftfartsselskaber. Tilslutningsbillet til og fra andre flyruter, som belyves af tilbudsgiver, er undtaget fra denne bestemmelse, forudsat at billetprisen udgør højst 40 % af den fuldt fleksible billetpris.
- Der kan hverken optjenes eller indløses bonuspoint fra bonusordninger.
- Der ydes sociale rabatter efter de retningslinjer, der er fastsat i bilag B til denne meddelelse.

#### Transferbettingelser

- Alle betingelser, der stilles af luftfartsselskabet i forbindelse med transfer af passagerer til eller fra andre luftfartsselskabers ruter, herunder tilslutningstider og gennemgående check-in af billetter og bagage, skal være objektive og ikke-diskriminerende.

### 4. ERSTATNING OG OPHÆVELSE AF TIDLIGERE FORPLIGTELSER TIL OFFENTLIG TJENESTE

Disse forpligtelser til offentlig tjeneste erstatter de tidlige forpligtelser offentliggjort i EUT C 268 og i EØS-tillægget nr. S 54 af 4. november 2004 vedrørende ruteflyvning mellem Værøy og Bodø.

### 5. OPLYSNINGER

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til:

Samferdselsdepartementet

Postboks 8010 Dep.

N-0030 Oslo

Tlf. (47) 22 24 83 53

Fax (47) 22 24 56 09

## BILAG A

**JUSTERING AF PLADSKAPACITET/PLADSUDBUD — KAPACITETSJUSTERINGSKLAUSUL****1. Formålet med kapacitetsjusteringsklausulen**

Formålet med kapacitetsjusteringsklausulen er at sikre, at operatørens pladskapacitet/tilbud af pladser tilpasses ændringer i markedsbehovet. Hvis der sker en markant stigning i passagertallet, og det overstiger de nedenfor specificerede grænser for andelen af solgte pladser på et hvilket som helst tidspunkt (belægningsprocenten), skal operatøren øge antallet af udbudte pladser. På samme måde kan operatøren reducere antallet af tilbudte pladser, hvis der sker et markant fald i passagertallet. Se nærmere i punkt 3.

**2. Perioder, hvor belægningsprocenten skal måles**

Belægningsprocenten undersøges og fastsættes i perioderne fra 1. januar til 30. juni (inkl.) og fra 1. august til 30. november (inkl.).

**3. Betingelser for at ændre kapacitet/antal tilbudte pladser****3.1. Betingelser for at øge kapaciteten**

- 3.1.1. Kapaciteten/pladsudbuddet skal øges, når den gennemsnitlige belægningsprocent på de enkelte ruter, som er omfattet af forpligtelsen til offentlig tjeneste er over 70 %. Hvis den gennemsnitlige belægningsprocent på ovennævnte ruter overstiger 70 % i en af perioderne i punkt 2, skal operatøren øge kapaciteten/pladsudbuddet med mindst 10 % på disse ruter, senest fra starten af næste IATA-sæson. Kapaciteten/pladsudbuddet skal øges, så den gennemsnitlige belægningsprocent ikke overstiger 70 %.
- 3.1.2. Når kapaciteten/pladsudbuddet øges i henhold til ovenstående, kan den nye kapacitet, såfremt operatøren ønsker det, udføres med luftfartøj med mindre pladskapacitet end angivet i det oprindelige udbud.

**3.2. Betingelser for reduktion af kapaciteten**

- 3.2.1. Kapaciteten/pladsudbuddet kan reduceres, når den gennemsnitlige belægningsprocent på de enkelte ruter, som er omfattet af forpligtelsen til offentlig tjeneste dækker, er under 35 %. Hvis den gennemsnitlige belægningsprocent på ovennævnte ruter ligger under 35 % i en af perioderne i punkt 2, kan operatøren reducere kapaciteten/pladsudbuddet med højst 25 % på disse ruter fra første dag efter ovennævnte perioders udløb.
- 3.2.2. På ruter med over to daglige flyvninger i hver retning skal en reduktion af kapaciteten i overensstemmelse med punkt 3.2.1 ske ved at begrænse antallet af flyvninger. Denne regel kan kun fraviges, hvis operatøren anvender et luftfartøj med større pladskapacitet end det minimumskrav, der er angivet i den pålagte forpligtelse til offentlig tjeneste. I så fald kan operatøren anvende mindre fly, forudsat at pladskapaciteten ikke er under det minimum, der er angivet i den pålagte forpligtelse til offentlig tjeneste.
- 3.2.3. På ruter med kun en eller to daglige flyvninger i hver retning kan en reduktion af antallet af tilbudte pladser kun ske ved anvendelse af fly med mindre pladskapacitet end angivet i den pålagte forpligtelse til offentlig tjeneste.

**4. Procedurer for ændringer i kapaciteten**

- 4.1. Norges Samferdselsdepartement er i henhold til gældende lovgivning ansvarlig for godkendelsen af luftfartsselskabets forslag til fartplaner, herunder ændringer i pladsudbuddet. Der henvises til Norges Samferdselsdepartements cirkulære N-3/2005, som er vedlagt udbudsmaterialet.
- 4.2. Hvis kapaciteten/pladsudbuddet reduceres i henhold til punkt 3.2, skal et forslag til en ny fartplan rundsendes til de berørte amtsråd, som skal have tilstrækkelig tid til at afgive en udtaelse, inden ændringen træder i kraft. Hvis den foreslæde nye fartplan omfatter ændringer, som strider mod andre krav end antallet af flyvninger og pladskapaciteten, jf. forpligtelsen til offentlig tjeneste, skal den nye fartplan forelægges for det norske Samferdselsdepartement til godkendelse.
- 4.3. Hvis kapaciteten skal øges i henhold til punkt 3.1, skal der indgås en fartplansaftale om ny kapacitet/nyt antal udbudte pladser mellem operatøren og amtet (amterne) i dets (deres) egenskab af relevant administrativ enhed.

4.4. Hvis der skal tilbydes ny kapacitet i overensstemmelse med punkt 3.1, og der ikke kan opnås enighed mellem operatøren og amtet (amterne) i dets (deres) egenskab af relevant administrativ enhed, jf. punkt 4.3, kan operatøren anmode om det norske Samferdselsdepartements godkendelse i henhold til punkt 4.1 af en ny fartplan for den nye kapacitet/det nye antal udbudte pladser. Dette betyder ikke, at operatøren kan anmode om godkendelse af en fartplan, der ikke medfører den krævede forøgelse af kapaciteten. Der skal ligge vægtige årsager til grund for Samferdselsdepartementets godkendelse af forslag, der afviger fra de forslag, der vil kunne godkendes af amterne.

##### **5. Uændret økonomisk kompensation ved ændring af kapaciteten**

- 5.1. Operatørens økonomiske kompensation forbliver uændret, når produktionen øges i henhold til punkt 3.1.
  - 5.2. Den økonomiske kompensation til operatøren forbliver uændret, når kapaciteten reduceres i henhold til punkt 3.2.
-

**BILAG B****BESTEMMELSER OM SOCIALE RABATTER**

1. På ruter, hvor Norges Samferdselsdepartement køber luftrafiktjenester i overensstemmelse med forpligtelser til offentlig tjeneste, ydes der sociale rabatter til følgende persongrupper:
  - a) personer, der er over 67 år på afgangsdagen
  - b) svagtseende over 16 år
  - c) handicappede over 16 år, og som modtager invalidepension under kapitel 12 i den norske lov nr. 19 af 28. februar 1997 (Folketrygdloven) eller en tilsvarende lov i et hvilket som helst EØS-land
  - d) studerende over 16 år, som går på specialskoler for hørehæmmede
  - e) en ledsagende ægtefælle/partner uanset alder eller en person, som skal ledsage personer, der er omfattet af punkt a)-d)
  - f) personer, der er under 16 år på afgangsdagen.
2. Rabatten til de i punkt 1 omhandlede persongrupper skal være på 50 % af maksimumsprisen.
3. Rabatten ydes ikke, hvis rejsen er betalt af staten og/eller et socialsikringskontor. Den person, der er berettiget til rabatten, afgør selv om der er behov for ledsagelse.
4. En voksen (over 16 år) kan gratis medtage et barn på under 2 år, forudsat at barnet ikke optager en plads, og at den voksne og barnet følges ad på hele rejsen.
5. Følgende dokumenter kan kræves forevist ved billetkøbet:
  - a) de i punkt 1a) anførte personer skal forevise et officielt dokument med billede og fødselsdato
  - b) de i punkt 1b) og 1c) anførte personer skal forevise bevis for berettigelse ved officiel dokumentation fra den norske sygesikring eller Norges Blindeforbund. Personer fra andre EØS-lande skal forevise tilsvarende dokumentation fra deres hjemland
  - c) de i punkt 1d) anførte personer skal forevise studenterkort og en attest fra et socialsikringskontor, der attesterer, at den studerende modtager pension i henhold til den norske Folketrygdlov. Personer fra andre EØS-lande skal forevise tilsvarende dokumentation fra deres hjemland.

## RUTEFLYVNING PÅ RUTEN VÆRØY — BODØ T/R (NORGE)

**INDKALDELSE AF TILBUD****1. Indledning**

Norge har besluttet at offentliggøre et nyt udbud for ruteflyvning på ruten Værøy — Bodø t/r for tidsrummet 1. august 2008 til 31. juli 2011.

Med virkning fra den 1. august 2008 har Norge besluttet at ændre forpligtelserne til offentlig tjeneste for regional ruteflyvning på ruten Værøy — Bodø t/r, som tidligere er blevet indført i henhold til artikel 4, stk. 1, litra a), i Rådets forordning (EØF) nr. 2408/92 af 23. juli 1992 om EF-luftfartsselskabers adgang til luftruter inden for Fællesskabet. De ændrede forpligtelser blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* (reference og dato for offentliggørelse i EUT) og i EØS-tillægget (reference for offentliggørelse i EØS-tillægget).

Såfremt intet luftfartsselskab senest to måneder efter sidste frist for afgivelse af tilbud (jf. punkt 6) har fremsendt dokumentation til Samferdselsdepartementet, der viser, at det vil udbyde ruteflyvning pr. 1. august 2008 i overensstemmelse med de ændrede forpligtelser til offentlig tjeneste, der gælder for den rute, der er anført i punkt 2 i denne meddelelse, vil Samferdselsdepartementet anvende udbudsproceduren i artikel 4, stk. 1, litra d) til h), i forordning (EØF) nr. 2408/92, hvorefter adgangen til de pågældende ruter fra 1. august 2008 vil være begrænset til et enkelt luftfartsselskab. Formålet med denne indkaldelse er at indkalde tilbud, som vil blive benyttet som grundlag for tildelingen af disse enerettigheder.

Nedenfor gengives de vigtigste dele af udbudsbetingelserne. Den fuldstændige indkaldelse af tilbud kan downloades fra:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/sd/dok/andre/Anbud.html>

eller rekvisiteres gratis ved henvendelse til:

Samferdselsdepartementet  
Postboks 8010 Dep.  
N-0030 Oslo  
Tlf. (47) 22 24 83 53  
Fax (47) 22 24 56 09

**Alle tilbudsgivere har pligt til at gøre sig bekendt med hele udbudsmaterialet.**

**2. Flyvninger, der er omfattet af udbuddet**

Udbuddet omfatter ruteflyvning fra den 1. august 2008 til den 31. juli 2011 i overensstemmelse med de forpligtelser til offentlig tjeneste, der er nævnt i punkt 1. Følgende ruteområde og hertil hørende udbud er omfattet af indkaldelsen:

**Ruteområde**

Værøy — Bodø t/r.

Inden for rammerne af forpligtelsen til offentlig tjeneste vil der gælde særlige krav, hvis der indføres instrumentindflyvningsprocedure for Værøy. Hvis der indføres en instrumentindflyvningsprocedure, vil det udløse krav om øget kapacitet på ruten i november, december og januar måned. Tilbudsgiverne skal indgive en alternativ pris for hele udbudspérioden samt for hvert enkelt driftsår for den kapacitetsforøgelse, en instrumentindflyvningsprocedure for Værøy udløser. Tilbudsgiver skal beregne et tilbudsbudget for begge alternativer med og uden øget kapacitet. Tilbudsbudgettet skal vise fordelingen af udgifter og indtægter for hver tilbud og klart angive den krævede kompensation for hvert tilbud.

Afgiver et luftfartsselskab et tilbud, hvor kompensationskravet er på 0 (nul) NOK, vil dette blive forstået som et ønske fra luftfartsselskabets side om at beflyve ruten på eneretsbasis, men uden kompensation fra den norske stat.

### 3. Adgang til at afgive tilbud

Alle luftfartsselskaber, som er i besiddelse af en gyldig licens i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 2407/92 af 23. juli 1992 om udstedelse af licenser til luftfartsselskaber, kan afgive tilbud.

### 4. Udbudsprocedure

Indkaldelsen af tilbud er omfattet af bestemmelserne i artikel 4, stk. 1, litra d)-i), i forordning (EØF) nr. 2408/92 og i § 4 i den norske forskrift nr. 256 af 15. april 1994 om tilbud i forbindelse med forpligtelser til offentlig tjeneste.

Kontrakten vil blive indgået efter en offentlig udbudsprocedure.

Samferdselsdepartementet forbeholder sig ret til at indlede efterfølgende forhandlinger, hvis der kun er modtaget ét tilbud ved udløbet af fristen for afgivelse af tilbud, eller hvis kun ét af tilbuddene kan komme i betragtning. Forhandlingerne skal være i overensstemmelse med de pålagte forpligtelser til offentlig tjeneste. Endvidere har parterne under forhandlingerne ikke ret til at foretage væsentlige ændringer i de oprindelige udbudsbetingelser. Fører de efterfølgende forhandlinger ikke til en acceptabel løsning, forbeholder Samferdselsdepartementet sig ret til at aflyse hele udbudsproceduren. Der kan i så fald offentliggøres et nyt udbud med nye betingelser.

Samferdselsdepartementet kan indgå kontrakt via forhandlinger uden forudgående offentliggørelse, hvis der ikke afgives noget tilbud. Der må i så fald ikke foretages væsentlige ændringer af de oprindelige forpligtelser til offentlig tjeneste eller af de øvrige kontraktbetingelser. Hvis der som følge af resultatet af udbuddet er væsentlige grunde hertil, forbeholder Samferdselsdepartementet sig ret til at afvise alle tilbud.

Tilbuddet er bindende for tilbudsgiver, indtil udbudsproceduren er afsluttet, eller kontrakten er tildelt.

### 5. Tilbud

Tilbuddet skal udformes i overensstemmelse med kravene i § 5 i udbudsbetingelserne, herunder kravene i forpligtelserne til offentlig tjeneste.

### 6. Afgivelse af tilbud

Fristen for afgivelse af tilbud er den 7. juli 2008 kl. 12.00 lokal tid. Tilbuddet skal modtages af Samferdselsdepartementet på den adresse, der er anført i punkt 1, inden udløbet af tilbudsfristen.

Tilbuddet skal enten afleveres personligt på Samferdselsdepartementets kontoradresse eller sendes pr. post eller kurertjeneste.

For sent modtagne tilbud vil blive afvist. Tilbud, der modtages efter tilbudsfristen, men før datoen for åbningen af tilbuddene, vil dog ikke blive afvist, hvis det klart fremgår, at tilbuddet var afsendt i så god tid, at det normalt ville være modtaget inden fristen. Kvittering for afsendelse af tilbuddet accepteres som bevis for afsendelsen og for afsendelsestidspunktet.

Alle tilbud skal afgives i 3 (tre) eksemplarer.

### 7. Tildeling af kontrakten

7.1. Som hovedregel tildeles kontrakten den tilbudsgiver, der kræver det laveste kompensationsbeløb. Dette indebærer for hver rute, at kontrakten tildeles den tilbudsgiver, der kræver den laveste kompensation for hele kontraktperioden fra 1. august 2008 til 31. juli 2011. Den laveste kompensation udregnes efter en beregningsnøgle på grundlag af de to indgivne alternative priser. Beregningsnøglen svarer til summen af de vægtede kompensationskrav. Prisen for den situation, hvor der indføres instrumentindflyvningsprocedure for Værøy, vægtes med 60 %. Prisen uden vægtes med 40 %. Kontrakten tildeles den tilbudsgiver, der har den laveste beregningsnøgle for hele kontraktperioden fra 1. august 2008 til 31. juli 2011.

7.2. Hvis kontrakten ikke kan tildeles, fordi flere tilbudsgivere forlanger det samme kompensationsbeløb, tildeles kontrakten den tilbudsgiver, der tilbyder det største antal pladser i hele kontraktperioden.

## 8. Kontraktperiode

Kontrakten indgås for perioden fra 1. august 2008 til 31. juli 2011. Kontrakten er uopsigelig undtagen i de situationer, der er beskrevet i de kontraktbestemmelser, der er gengivet i punkt 11.

## 9. Økonomisk kompensation

Luftfartsselskabet er berettiget til økonomisk kompensation fra Samferdselsdepartementet i overensstemmelse med tilbudsaftalet. Kompensationen skal angives for hvert af de tre driftsår og for hele kontraktperioden.

Der kan ikke ske nogen justering af kompensationen i det første driftsår.

For andet og tredje driftsår beregnes kompensationen på ny på basis af tilbudsbudgettet justeret med driftsindtægter og driftsudgifter. Disse justeringer skal ligge inden for rammerne af forbrugerprisindeksset for den tolvmaaneders periode, der slutter den 15. juni samme år, som dette offentliggøres af Norges Statistiske Kontor (Statistisk sentralbyrå).

Kompensationen vil ikke blive ændret, hvis kapaciteten justeres i opadgående eller nedadgående retning i medfør af punkt 5.1, andet afsnit, i kontraktbetingelserne.

Ovenstående er dog betinget af, at Norges Storting ved vedtagelsen af det årlige budget stiller de nødvendige midler til rådighed for Samferdselsdepartementet til at dække kompensationskravene.

Operatøren oppebærer alle indtægter fra tjenesten. Hvis indtægterne er større, eller udgifterne er mindre end de tal, som tilbudsbudgettet er baseret på, kan luftfartsselskabet beholde differencen. Tilsvarende er Samferdselsdepartementet ikke forpligtet til at dække eventuelle negative saldi i forhold til tilbudsbudgettet.

Alle offentlige afgifter, herunder luftfartsafgifter, betales af luftfartsselskabet.

Uanset eventuelle erstatningssøgsmål reduceres kompensationen i forhold til antallet af flyvninger, der aflyses af årsager, som direkte kan tilskrives luftfartsselskabet, hvis antallet af sådanne aflysnings overstiger 1,5 % af de planmæssige flyvninger i løbet af et driftsår.

Hvis der indføres instrumentindflyvningsprocedure for Værøy, jf. punkt 2, betales der fra samme måned kompensation for de krav, der udløses af instrumentindflyvningsproceduren.

## 10. Genforhandling

Hvis der i løbet af kontraktperioden opstår væsentlige eller uforudsete ændringer i de forudsætninger, som ligger til grund for kontrakten, kan hver af parterne anmode om genforhandling af kontrakten. Anmodningen skal fremsættes senest tre måneder, efter at ændringen er sket.

Væsentlige ændringer i de offentlige afgifter, som påhviler operatøren, vil altid være grund til genforhandling.

Medfører nye lovkrav eller administrative krav eller instrukser udstedt af den civile luftfartsmyndighed (Luftfartstilsynet), at en flyveplads skal benyttes på en anden måde end oprindeligt antaget af luftfartsselskabet, skal parterne bestræbe sig på at forhandle om ændringer af kontrakten, som vil give luftfartsselskabet mulighed for at fortsætte driften i resten af kontraktperioden. Hvis parterne ikke når til enighed, har luftfartsselskabet ret til erstatning efter reglerne for nedlæggelse eller lukning (punkt 11), i det omfang de finder anvendelse.

## 11. Ophævelse af kontrakten som følge af misligholdelse eller uforudsete ændringer af væsentlige betingelser

Med de begrænsninger, der følger af insolvenslovgivningen, kan Samferdselsdepartementet opsig kontrakten med øjeblikkelig virkning, hvis luftfartsselskabet bliver insolvent, indleder gældssanering, går konkurs eller befinner sig i en anden af de situationer, der er omhandlet i § 14, stk. 2, den norske forskrift af 15. april 1994 nr. 256 om udbudsprocedurer i forbindelse med forpligtelse til offentlig tjeneste.

Samferdselsdepartementet kan opsig kontrakten med øjeblikkelig virkning, hvis luftfartsselskabets licens inddrages eller ikke kan fornyes.

Hvis luftfartsselskabet på grund af *force majeure* eller andre årsager, som det ikke er herre over, ikke har været i stand til at opfylde sine forpligtelser til offentlig tjeneste i mere end fire af de seneste seks måneder, kan kontrakten opsiges af begge parter med en måneds skriftligt varsel.

Beslutter Stortingen at nedlægge en flyveplads, eller lukkes en flyveplads som følge af en instruks udstedt af Luftfartstilsynet, ophører parternes ordinære kontraktforpligtelser fra det tidspunkt, hvor flyvepladsen rent faktisk nedlægges eller lukkes.

Hvis perioden mellem det tidspunkt, hvor luftfartsselskabet først informeres om nedlæggelsen eller lukningen, og det tidspunkt, hvor nedlæggelsen eller lukningen faktisk finder sted, overskridet et år, har luftfartsselskabet ikke ret til erstatning for dets eventuelle økonomiske tab som følge af kontraktens ophævelse. Er ovennævnte periode mindre end et år, har luftfartsselskabet ret til at tilbageføres til den økonomiske situation, det ville have befundet sig i, hvis driften var fortsat i et år fra den dato, hvor det fik underretning om nedlæggelsen eller lukningen, dog senest indtil den 31. juli 2011.

Hvis en af parterne gør sig skyldig i væsentlig misligholdelse, kan kontrakten ophæves med øjeblikkelig virkning af den anden part.

---

**Opfordring til at fremsætte bemærkninger til en statsstøtteforanstaltung efter artikel 1, stk. 2, i del I i protokol 3 til tilsyns- og domstolsaftalen for så vidt angår Time kommunes overdragelse af ejendomsnr. 1/152, 1/301, 1/630, 4/165, 2/70 og 2/32 i Time**

(2008/C 138/11)

Ved beslutning nr. 717/07/KOL af 19. december 2007, som gengives nedenfor på det autentiske sprog, har EFTA-Tilsynsmyndigheden indledt en procedure efter artikel 1, stk. 2, i del I i protokol 3 til aftalen mellem EFTA-staterne om oprettelse af en tilsynsmyndighed og en domstol, i det følgende benævnt »tilsyns- og domstolsaftalen«. De norske myndigheder er blevet underrettet herom ved fremsendelse af en kopi af beslutningen.

EFTA-Tilsynsmyndigheden opfordrer hermed EFTA-staterne, EU-medlemsstaterne og interessererde parter til senest en måned efter offentliggørelsen af denne meddelelse at fremsætte deres bemærkninger til den omhandlede foranstaltung til:

EFTA-Tilsynsmyndigheden  
Registreringskontoret  
Rue Belliard 35  
B-1040 Bruxelles

Bemærkningerne vil blive videresendt til de norske myndigheder. Interessererde parter, der fremsætter bemærkninger til sagen, kan skriftligt anmode om at få deres navne hemmeligholdt. Anmodningen skal være begrundet.

**RESUMÉ**

**PROCEDURE**

Den 3. marts 2007 modtog Tilsynsmyndigheden en klage fra en forening vedrørende de kommunale myndigheders salg af ejendomsnr. 1/152, 1/301, 1/630 og 4/165 i Time kommune til to forskellige private enheder, samt Bryne fodboldklubs salg af ejendomsnr. 2/70 (Bryne stadium, som også omfatter ejendomsnr. 2/32), som kommunen tidligere havde foræret klubben, til en privat investor.

Ved brev af 9. maj 2007 sendte en privat investor en klage til Tilsynsmyndigheden om Time kommunes salg af en af ovennævnte ejendomme, nemlig nr. 4/165.

Ved brev af 19. juni 2007 klagede Time pensjonistparti (et politisk parti) over en eneret, som Forum Jæren AS tilsyneladende havde fået med henblik på bygning af 200 underjordiske parkeringspladser under en ejendom i centrum af Bryne, hvor der skulle anlægges en ny folkeskole (ejendomsnr. 1/125, 2/277, 2/278 og 2/284).

Efter brevveksling med de norske myndigheder har Tilsynsmyndigheden besluttet at indlede en formel undersøglesprocedur med hensyn til Time kommunes overdragelse af ejendomsnr. 1/152, 1/301, 1/630, 4/165, 2/70 og 2/32 i Time. Det er derimod konstateret, at overdragelsen af ejendomsnr. 1/125, 2/277, 2/278 og 2/284 i Time på nuværende tidspunkt ikke involverer statsstøtte.

**VURDERING**

**Salget af ejendomsnr. 1/152, 1/301 og 1/630 til Grunnsteinen AS**

Ved en salgsaftale af 25. august 2007 solgte Time kommune ejendomsnr. 1/152 (1 312 m<sup>2</sup>), ejendomsnr. 1/301 (741 m<sup>2</sup>) og ejendomsnr. 1/630 (1 167 m<sup>2</sup>) i Bryne, som ligger i centrum af Time kommune, til det private ejendomsfirma Grunnsteinen AS. På det tidspunkt, hvor overdragelsen fandt sted, blev ejendomsnr. 1/152 tilsyneladende brugt som et kommunalt parkeringsanlæg med 44 parkeringspladser.

Grunnsteinen betalte ingen penge for ejendommene, men forpligtede sig til at anlægge underjordiske parkeringspladser på ejendsomsnr. 1/152, hvorfaf 65 pladser skulle overgå til Time kommune. Ifølge de kommunale myndigheder træder forpligtelsen til at anlægge parkeringspladser i stedet for sædvanlig betaling for ejendommen, dvs. at der kompenseres for de eksisterende 44 overjordiske parkeringspladser ved 44 nye underjordiske parkeringspladser, og at værdien af de ekstra 21 parkeringspladser skulle svare til værdien af de to ekstra ejendomme, der overdrages. Norge har fremlagt beregninger, som viser, at de ekstra 21 parkeringspladser har en værdi af 2 625 000 NOK, mens værdien af de to ekstra ejendomme er vurderet til 2 516 400 NOK. Disse beregninger er baseret på en værdiansættelse af ejendsomsnr. 1/630, som giver en kvadratmeterpris på 600 NOK, og beregninger foretaget af byggefirmaet Skanska, som nåede frem til en kostpris på 150 000 NOK pr. parkeringsplads i et underjordisk parkeringsanlæg (eksklusiv moms og omkostninger til køb/leje af jorden).

Hvis offentlig ejet jord sælges under markedsværdien, må statsmidler i henhold til artikel 61, stk. 1, i EØS-aftalen anses for at have været involveret og Grunnsteinen for at være blevet begunstiget. Som udgangspunkt mener Tilsynsmyndigheden, at dette er tilfældet af følgende årsager:

For det første betalte køberen ingen penge for ejendommene. I mangel på overbevisende bevis for det modsatte ser det således umiddelbart ud til, at handelen har involveret statsstøtte.

Det ser ikke ud til, at Tilsynsmyndighedens retningslinjer for offentlige myndigheders salg af jord og bygninger er blevet overholdt, idet der ikke har været en udbudsrunde og kun én af de ejendomme, der indgår i handelen, er blevet vurderet. Efter Tilsynsmyndighedens opfattelse forekommer værdiansættelsen også at være for overfladisk til at opfylde kravene i retningslinjerne.

De norske myndigheder hævder også, at handelen udgør en udveksling af fast ejendom, idet kommunen giver tre ejendomme, herunder en, der anvendes som parkeringsanlæg, til ejendomsfirmaet, mod til gengæld at få et større antal underjordiske parkeringspladser. Dette ræsonnement forudsætter, at den værdiansættelse, Tilsynsmyndigheden har fået forelagt, anses for troværdig. Men som anført tidligere forekommer vurderingen af ejendsomsnr. 1/630 på flere punkter at være ufuldstændig. Ligeledes ser det ud til, at man alene har bygget værdiansættelsen af de fremtidige parkeringspladser på generelle erfaringer uden at tage hensyn til den pågældende ejendoms og det pågældende projekts særlige kendeteogn. Handelen ser således ikke ud til at have fundet sted på markedsvilkår.

Hvis dette viser sig at være tilfældet, vil Grunnsteinens stilling også være blevet styrket i forhold til firmaets konkurrenter. Det kan også tænkes, at købere i andre EØS-stater ville have været interesseret i jorden. Tilsynsmyndigheden er derfor umiddelbart af den opfattelse, at handelen kan forstreje konkurrencen og påvirke samhandelen inden for EØS-området.

Det ser derfor ud til, at der er tale om statsstøtte i henhold til artikel 61, stk. 1, i EØS-aftalen.

### **Salget af ejendsomsnr. 4/165 til Bryne Industripark AS**

Den 31. august 2005 underskrev Time kommune og det private ejendomsfirma Bryne Industripark AS en salgsaftale vedrørende ejendsomsnr. 4/165 i Håland i Time. Ejendommen omfatter 56 365 m<sup>2</sup> industrijord, og salgsprisen blev sat til 4,7 mio. NOK (eller ca. 83 NOK pr. kvadratmeter).

Der var hverken en offentlig udbudsrunde eller en værdiansættelse før salget. Det ser ud til, at priserne er beregnet på grundlag af den pris, som Time kommune købte ejendommen til i 1999, hvortil er lagt kapitalomkostninger, lovgivningsarbejde og administrative omkostninger. I oktober 2006 besluttede kommunen imidlertid, at industrijord i fremtiden skulle sælges til markedspris, da den hidtil anvendte metode tilsyneladende betød, at jorden blev solgt for billigt.

Set i dette lys er det Tilsynsmyndighedens umiddelbare holdning, at jorden blev solgt under markedsværdien, og at statsmidler i henhold til artikel 61, stk. 1, i EØS-aftalen må anses for at have været involveret og Grunnsteinen for at være blevet begunstiget. Hvis dette viser sig at være tilfældet, ville Bryne Industriparks stilling også være blevet styrket i forhold til firmaets konkurrenter. Det kan også tænkes, at købere i andre EØS-stater ville have været interesseret i jorden. Tilsynsmyndigheden er derfor umiddelbart af den opfattelse, at handelen kan forstreje konkurrencen og påvirke samhandelen inden for EØS-området.

Det ser derfor ud til, at der er tale om statsstøtte i henhold til artikel 61, stk. 1, i EØS-aftalen.

**Salget af ejendomsnr. 2/70 og 2/32 til Bryne fodboldklub**

Ved aftale af 8. august 2003 overdrog Time kommune Bryne stadium, ejendomsnr. 2/32 og 2/70, som er et område på ca. 53 000 m<sup>2</sup>, til Bryne fodboldklub (Bryne FK), som er en lokal fodboldklub, der i øjeblikket spiller i 1. division (dvs. under Premier League).

Eftersom klubben ikke betalte penge for jorden, er det Tilsynsmyndighedens opfattelse, at statsmidler i henhold til artikel 61, stk. 1, i EØS-aftalen må anses for at have været involveret og Bryne FK for at være blevet begünstiget. De norske myndigheder hævder, at Bryne FK ikke er en virksomhed i henhold til EØS-aftalen. Men af Bryne FK's hjemmeside fremgår det, at klubben bl.a. sælger og køber professionelle spillere, yder underholdning i form af fodboldkampe og tilbyder reklameplads mod betaling. Disse aktiviteter må betegnes som ydelser på et marked og må derfor være af økonomisk karakter. Tilsynsmyndigheden mener derfor umiddelbart, at Bryne FK udgør en virksomhed, jf. artikel 61, stk. 1, i EØS-aftalen.

Handelen styrker Bryne FK's stilling i forhold til konkurrenternes. Det kan også tænkes, at købere i andre EØS-stater ville have været interesseret i jorden. Tilsynsmyndigheden er derfor umiddelbart af den opfattelse, at handelen kan forære konkurrencen og påvirke samhandelen inden for EØS-området.

Det ser derfor ud til, at der er tale om statsstøtte i henhold til artikel 61, stk. 1, i EØS-aftalen.

**FORENELIGHED**

De oplysninger, Tilsynsmyndigheden råder over, tyder ikke på, at der blev ydet støtte til fremme af den økonomiske udvikling i områder, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse, støtte, der kan fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælles europæisk interesse eller støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene. Endvidere er det ikke al støtte til sportsklubber, der kan siges at fremme den kulturelle udvikling. Af denne grund kan artikel 61, stk. 3, litra a)-c), i EØS-aftalen ikke anvendes.

**PROCEDUREKRAV OG TILBAGEBETALING AF ULOVLIG STØTTE**

Artikel 1, stk. 3, i del I i protokol 3 til tilsyns- og domstolsaftalen udgør en standstillforpligtelse. Artikel 14 i del II i samme protokol foreskriver, at i tilfælde af en negativ beslutning kan al ulovlig støtte kræves tilbagebetalt fra støttemodtageren.

**KONKLUSION**

I lyset af ovenstående betragtninger har Tilsynsmyndigheden besluttet at indlede den formelle undersøgelsesprocedure efter artikel 1, stk. 2, i del I i protokol 3 til tilsyns- og domstolsaftalen, for så vidt angår Time kommunens handel af ejendomme med ejendomsnr. 1/152, 1/301, 1/630, 4/165, 2/70 og 2/32 i Time.

## EFTA SURVEILLANCE AUTHORITY DECISION

No 717/07/COL

of 19 December 2007

**on the property transactions engaged in by the municipality of Time concerning property numbers  
1/152, 1/301, 1/630, 4/165, 2/70, 2/32, 1/125, 2/277, 2/278, 2/284 in Time**

(NORWAY)

THE EFTA SURVEILLANCE AUTHORITY,

HAVING REGARD TO the Agreement on the European Economic Area<sup>(1)</sup>, in particular to Articles 61 to 63 and Protocol 26 thereof,

HAVING REGARD TO the Agreement between the EFTA States on the establishment of a Surveillance Authority and a Court of Justice<sup>(2)</sup>, in particular to Article 24 thereof and Article 1(2) and (3) in Part I and Articles 4(4) and 6(1) in Part II of Protocol 3 thereof,

HAVING REGARD TO the Authority's Guidelines<sup>(3)</sup> on the application and interpretation of Articles 61 and 62 of the EEA Agreement, and in particular the Chapter relating to the Sale of Land and Buildings by public authorities,

Whereas:

### I. FACTS

#### 1. PROCEDURE

On 3 March 2007, the Authority received a complaint from an association named Aksjonsgruppa 'Ta vare på trivelige Bryne' (hereinafter referred to as 'Aksjonsgruppa'), concerning the sales of property numbers 1/152, 1/301, 1/630, 4/165 in Time municipality by the municipal authorities to two different private entities, as well as the sale of title number 2/70 (Bryne stadium which also includes title No 2/32) by Bryne fotballklubb, previously given to the club by the municipality, to a private investor (Event No 414270).

By letter dated 9 May 2007, the private investor Mr Gunnar Oma sent a complaint to the Authority concerning the sale by Time municipality of one of the abovementioned properties, i.e. number 4/165. Mr Oma claimed that the sale had taken place without prior value assessment and without an unconditional tendering procedure (Event No 421805).

By letter dated 25 May 2007 (Event No 1080978), the Authority invited the Norwegian authorities to comment on the complaints and requested additional information. In addition to the property numbers mentioned above, the Authority also asked questions concerning the purchase by Time Municipality of a property to be used for the construction of a new high school (title numbers 1/125, 2/277, 2/278 and 2/284), next to

<sup>(1)</sup> Hereinafter referred to as the EEA Agreement.

<sup>(2)</sup> Hereinafter referred to as the Surveillance and Court Agreement.

<sup>(3)</sup> Procedural and Substantive Rules in the Field of State Aid — Guidelines on the application and interpretation of Articles 61 and 62 of the EEA Agreement and Article 1 of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement, adopted and issued by the EFTA Surveillance Authority on 19 January 1994, published in OJ L 231, 3.9.1994, EEA Supplement No 32, 3 September 1994, last amended by the Authority's Decision No 154/07/COL, hereinafter referred to as the State Aid Guidelines.

Bryne stadium. The sale had been the subject of articles in the local press which were enclosed with the complaint.

By letter dated 19 June 2007 (received by the Authority on 22 June 2007, Event No 426448), Time pensjonistparti complained about the exclusive right granted to Forum Jæren AS with respect to the development of 200 underground parking spaces at the property in the centre of the Bryne to be used for the construction of a new upper secondary school (title numbers 1/125, 2/277, 2/278 and 2/284)<sup>(4)</sup>. According to the complainant, 180 of the parking spaces were to be used by Forum Jæren.

By letter dated 3 July 2007 (Event No 427879) from the Norwegian Government, received and registered by the Authority on 3 July 2007, Norway replied to the information request.

By letter of 28 July 2007, Aksjonsgruppa submitted comments to the Norwegian authorities' reply, received and registered by the Authority on 30 July 2007 (Event No 437440).

By e-mail dated 7 September 2007 (Event No 439975), Aksjonsgruppa submitted an agreement between Rogaland county municipality and Time municipality regarding the development and use of the property to be used as a new upper secondary school (title numbers 1/125, 2/277, 2/278, and 2/284) (Event No 439974), which included a clause whereby the County Municipality agreed to grant Forum Jæren the right to develop 200 parking spaces under the new secondary school, as well as the exclusive right to use 180 thereof.

By e-mails dated 19 September 2007 (Event Nos 442381, 442382 and 442383), the complainant submitted press reports regarding the land sales. Finally, by e-mail dated 2 October 2007 (Event No 445092), the complainant submitted an audit carried out by external auditors (Deloitte) of Time municipality's sales of land and buildings over the last years (Event No 445091).

By letter of 23 October 2007 (Event No 448109), the Authority invited the Norwegian authorities to comment on the third complaint in the case (from Time Pensjonistparti) and requested additional information with respect to the agreements concerning the construction of a new upper secondary school and the rights conferred on Forum Jæren in that respect.

<sup>(4)</sup> The property numbers referred to in the complaint are 1/125, 2/25, 2/274, 2/277, 2/278 and 2/288. Attempts have been made to check this with the complainant, but a clear answer could not be obtained (e-mails from the case handler of 19 October 2007 and Reply from Time Pensjonistparti of 22 October 2007, Event Nos 447785, 447999 and 448000). Based on the description of the properties in the complaint, the Authority, nevertheless, takes the view that the property referred to must be the property on which a new upper secondary school is to be constructed, i.e. title numbers 1/125, 2/277, 2/278 and 2/284.

By letters of 21 and 22 November (Event Nos 453220 and 453452), the Norwegian authorities replied to the Authority's request.

## 2. DESCRIPTION OF THE TRANSACTIONS

### 2.1. The sale of title numbers 1/152, 1/301 and 1/630 to Grunnsteinen AS

By a sales agreement dated 25 August 2007, Time municipality sold title numbers 1/152 (1 312 square metres), 1/301 (741 square metres) and 1/630 (1 167 square metres) in the centre of Bryne, the municipal centre of Time municipality, to the private property developer Grunnsteinen AS. Clause 1 of the contract<sup>(1)</sup> states that the properties, at the time of entering into the contract, were zoned for residential and public road/parking purposes. On title number 1/152, there were 44 municipal parking spaces belonging to Time municipality.

Under Clause 1 of the contract, Grunnsteinen AS undertakes to build *underground* parking spaces on title number 1/152, of which 65 are to be transferred to Time municipality upon completion (clauses 1 and 5 of the agreement). Grunnsteinen did not pay anything for the property; however, according to the municipal authorities, the obligation to build the parking spaces replaces ordinary payment for the property<sup>(2)</sup>. At present, none of the titles have been transferred to Grunnsteinen AS; however, Clause 7 of the agreement foresees that the titles should be transferred upon completion of the parking spaces, at the latest by the end of 2008. Furthermore, Clause 1 foresees that the underground car park will be registered as a separate title in the land register when re-transferred to Time Municipality.

The initiative to enter into the agreement appears to have been taken by the buyers, and no public bidding round was organised prior to the sale<sup>(3)</sup>. According to the municipal authorities, the payment for title No 1/152 consisted of the 44 parking spaces on the property being compensated for in the underground car park. As for title numbers 1/301 and 1/630, the municipality had commissioned a value assessment of one of the properties, title No 1/630, which the municipality claims were assessed by Eiendomsmegler 1. Only the assessment of title No 1/630, which concluded that the market value was NOK 600 per square metre, has been presented to the Authority<sup>(4)</sup>. However, reservations were expressed with respect to the size of the area, to any encumbrance on the title in the property register and to zoning regulations, as none of these had been checked. The Norwegian authorities have also presented calculations made by the construction firm Skanska Norge AS, showing that the price for a parking space in an underground car park would be approximately NOK 150 000, excluding VAT and costs of buying/renting the land<sup>(5)</sup>. On the basis of these estimates, the

<sup>(1)</sup> Norway's reply to the Authority's first request for information (Event No 427879, Annex 1).

<sup>(2)</sup> Norway's reply to the Authority's first request for information (Event No 427879), Question 1(e).

<sup>(3)</sup> Norway's reply to the Authority's first request for information (Event No 427879), reply to question 1(e).

<sup>(4)</sup> Norway's reply to the Authority's first request for information (Event No 427879, Annex 2). In Norway's reply, it is claimed that the value assessment concerned title numbers 1/301 and 1/630. However, this is not reflected in the actual assessment, neither does the number of square metres stated therein indicate that both properties have been taken into account.

<sup>(5)</sup> Norway's reply to the Authority's first request for information (Event No 427879, Annex 5).

Norwegian authorities claim that the market price for title numbers 1/301 and 1/630, based on the value assessment, would be NOK 2 516 400<sup>(6)</sup>, whereas the value of the additional 21 parking spaces which Grunnsteinen will build for the municipality is estimated to 2 625 000<sup>(7)</sup>. Thus, the municipality claims that the value of these two properties is fully compensated by Grunnsteinen through the construction of 21 additional parking spaces.

### 2.2. The sale of title number 4/165 to Bryne Industripark AS

On 31 August 2005, Time Municipality and the private property developer Bryne Industripark AS signed a sales agreement concerning title No 4/165 at Håland in Time<sup>(8)</sup>. The title comprises 56 365 square metres of industrial land, and the sales price was set at NOK 4,7 million (or approximately NOK 83 per square metre). At the time of the signing of the agreement, the area was zoned for industrial purposes but the detailed zoning plan was not adopted due to objections from the public road administration. According to the municipal authorities, the new detailed zoning regulations are expected to be adopted in autumn 2007. The contract contains a claw-back clause (Clause 7) for Time municipality in the event that the property has not been built on or put to use 5 years after the date of taking possession.

At the time of entering into the agreement, the property consisted of undeveloped land. In the memorandum for the municipal council which approved the agreement, the municipal administration states that the conclusion of a development agreement should be a condition for selling the land. However, for the time being, no such agreement has yet been entered into, since detailed zoning regulations for the area have not yet been adopted.

The municipality confirms that no public bidding round was organised prior to the sale, which came about following an initiative from the buyer. However, it claims that the availability of industrial land in the area in question was advertised on its web page in 2003-2004. A value assessment was not carried out prior to the sale. It follows from the administrative memorandum made in relation to the sale that the price charged was based on the price at which Time municipality bought the property in 1999, to which capital costs, regulatory work and administrative costs were added. The price was, thus, established in accordance with the municipality's general principle for the sale of industrial properties, i.e. selling at cost<sup>(9)</sup>.

According to the complainant, the price per square metre for this type of property should be in the range of NOK 400. This is based on a claim that an independent asset valuer assessed the property in January 2007<sup>(10)</sup>. However, no documentation has been submitted to this effect. In contrast, the municipal authorities claim that other industrial properties were sold, in the same period, for prices ranging between NOK 80 and 115

<sup>(6)</sup> This appears to be based on a value of NOK 600 per square metre plus the value of a building on title No 1/301. The Authority has not been presented with a valuation of the building.

<sup>(7)</sup> This is based on the Municipality's original cost estimate of NOK 125 000, set out in the background papers for the deliberations in the municipal council (Event No 413558, pp. 16-17). The estimate by Skanska appears to have been obtained at a later stage.

<sup>(8)</sup> Event No 413558, p. 19 *et seq.*

<sup>(9)</sup> Event No 413558, pp. 16-17.

<sup>(10)</sup> See Event No 413558 (original complaint), repeated in Aksjonsgruppa's comments to Norway's reply, Event No 477440.

per square metre in the area, and enclose contracts concerning such properties<sup>(1)</sup>. It also claims that Bryne Industripark, by verbal agreement, sold a major part of the property (50 000 square metres) to Jæren Arena for the purpose of building a new football stadium in March 2007, at a price of NOK 100 per square metre<sup>(2)</sup>. No documentation of the actual price has been provided. Moreover, according to the complainants, the same investors hold financial interests both in Bryne Industripark AS and Jæren Arena, and a possible transaction therefore cannot be assumed to have taken place on normal commercial terms.

### **2.3. The sale of title numbers 2/70 and 2/32 to Bryne fotballklubb and the subsequent transfer of the property to Forum Jæren AS**

By agreement dated 8 August 2003, Time municipality transferred the title to Bryne stadium, title numbers 2/32 and 2/70, an area of approximately 53 000 square metres, to Bryne fotballklubb (Bryne FK)<sup>(3)</sup>. From the background papers from the sale, it appears that the municipality had, in turn, bought the land from the football club for NOK 1 million in 1996. The Authority has no further information on this sale.

Bryne FK is a local football club, currently playing in the so-called 'Adecco League' (1st division). In addition to Bryne FK, which is registered in the company register as a non-profit organisation<sup>(4)</sup>, the football club has also set up a limited company, Bryne Fotball AS. The information provided by the Norwegian authorities with respect to the organisational relationship between Bryne FK and Bryne Fotball AS is not very extensive; however, from the annual report of Bryne FK, it appears that the company was created to take care of the club's aim of promotion to the Norwegian Premier League. It also seems that Bryne FK is the main shareholder in the company and paid its debts in 2006. It appears that the sports activities, including those of the elite team aiming for promotion to the Premier League take place within Bryne FK<sup>(5)</sup>.

Before the transfer of the title to the land, the football club had a ground lease agreements with the municipality for its buildings on title numbers 2/70 and 2/32, which included the stadium, a club house and a sports hall<sup>(6)</sup>. Thus, the agreement of 8 August 2003 only concerns ownership of the land, not to the buildings. One building not belonging to Bryne fotballklubb appears to remain on the land, and it was foreseen that the club would take over the municipality's rights under the lease agreement with the owner of the building<sup>(7)</sup>. Under Clause 2 of the agreement, title numbers 2/32 and 2/70 are transferred to Bryne FK without remuneration. It is also provided in the agreement that the municipality covers all costs connected to

<sup>(1)</sup> Norway's reply to the Authority's first request for information (Event No 427879, Annexes 13-17).

<sup>(2)</sup> See Article from the local newspaper Jærbladet of 28 March 2007, referring to this price.

<sup>(3)</sup> Event No 413558, p. 29 and Norway's reply to the Authority's first request for information (Event No 427879, Annex 29).

<sup>(4)</sup> Norway's reply to the Authority's first request for information (Event No 427879, Annex 21).

<sup>(5)</sup> Norway's reply to the Authority's first request for information (Event No 427879, Annex 22).

<sup>(6)</sup> The ground lease agreements provided by Norway, Annexes 18 and 19 to Norway's reply to the Authority's first request for information (Event No 427879).

<sup>(7)</sup> See Annex 24 to Norway's reply to the Authority's first request for information (Event No 427879).

the transfer of the property, such as parcelling, measuring etc. The titles comprise approximately 53 000 square metres, and it is expressly provided that it shall, primarily, be used for sports purposes.

It follows from Clause 1 of the agreement that the background for the transfer of the titles was that the football club had asked for such transfer due to the fact that it needed to increase its assets in order to comply with requirements laid down by the Norwegian football association for football pitches to be used for matches in Tippeligaen (the Norwegian Premier League). From the background memos, it seems to have been essential that the property may be used as security for debts, and it is mentioned that the provision that it may only be used for sports purposes may somewhat reduce its accounting value.

The complainant claims that, in 2007, Bryne FK plans to sell the stadium to Forum Jæren for NOK 50 million. This appears to have taken place at the same time as the football club bought a property for the construction of a new stadium at Håland from Bryne Industripark AS (a sale referred to above). In reply to the Authority's request for information, the Norwegian authorities have confirmed that a letter of intent has been signed between Bryne FK and Forum Jæren concerning title No 2/70. However, the municipal authorities were unable to produce a copy thereof and the Authority therefore has had no confirmation of either the price mentioned or the possible existence of a binding agreement.

### **2.4. The purchase by Time municipality of title numbers 1/125, 2/277, 2/278 and 2/284 for the purpose of building a new upper secondary school and the right to underground parking facilities granted to Forum Jæren**

On 4 January 2007, Time Municipality and Forum Jæren entered into an agreement<sup>(8)</sup> whereby Time Municipality bought title numbers 1/125, 2/277, 2/278 and 2/284 in Time, in total approximately 17 990 square metres, for NOK 59,5 million (i.e. NOK 3 307 per square metre). The municipality has confirmed that no value assessment was carried out of the property prior to the conclusion of the contract. It is claimed that the price had been based on Forum Jæren's purchasing costs<sup>(9)</sup>. The contract also stipulates that it is Forum Jæren's responsibility to prepare the land for construction, i.e. to demolish existing buildings and foundations, etc.

In Norway, the county municipalities are responsible for running upper secondary schools<sup>(10)</sup>; however, it is common practice that the land on which the buildings are to be constructed is offered by the municipalities free of charge. As stated in Clause 2 of the agreement, the property is to be used for the construction of a new upper secondary school. On 13 August 2007, the municipality effectively entered into an agreement with Rogaland County Municipality concerning the construction of the upper secondary school<sup>(11)</sup>. Clause 3 of the

<sup>(8)</sup> Norway's reply to the Authority's first request for information (Event No 427879, Annex 26).

<sup>(9)</sup> Norway's reply to the Authority's first request for information (Event No 427879).

<sup>(10)</sup> See the Act relating to Education of 17 July 1998, No 61, Section 13-3.

<sup>(11)</sup> Agreement between Time Municipality and Rogaland County Municipality relating to the construction of a new upper secondary school, Event No 439974.

agreement provides that, on the condition that the county municipality will not need more parking spaces than expected at the time of conclusion of the agreement, the county municipality accepts that Forum Jæren may cover its need for parking spaces in an underground car park comprising 200 spaces in total, to be constructed under the school buildings. The county municipality will be entitled to 10 per cent of the surface of the underground car park.

However, since Forum Jæren has been granted an extension of its deadline for compliance with the zoning requirements for parking spaces (1 parking space per 100 square metres) until 31 December 2008, no agreement has yet been entered into between Forum Jæren and Rogaland County municipality governing Forum Jæren's rights on the property. According to the Norwegian authorities, neither does the agreement between the municipality and the county municipality confer a legally enforceable right on Forum Jæren. The Norwegian authorities underline, in this context, that Forum Jæren did not take part in the negotiations prior to the conclusion of the agreement. Finally, Norway also takes the view that a separate agreement lying down, in detail, the conditions for Forum Jæren's right to use the property for parking purposes would be necessary at a later point<sup>(1)</sup>.

### 3. COMMENTS BY NORWAY

Norway was invited to comment on the complaints in the Authority's requests for information, and did so in its replies. The replies were drafted by Time municipality and the Government did not provide additional comments.

Concerning the first of the transactions mentioned above, the Norwegian authorities claim, in essence, that the transfer of title numbers 1/152, 1/301 and 1/630 without remuneration does not amount to aid since it should be considered as an exchange of real property. In fact, the municipality's 44 parking spaces above ground will be exchanged for parking spaces in an underground car park. With respect to title No 1/301 and 1/630, it is claimed that, based on the value of these two properties in comparison with the cost estimates of parking spaces in underground car parks in similar projects, the value of the increase in the number of parking spaces (21) which the municipality will get as a result of the deal more than covers the value of the properties transferred. Against this background, the Norwegian authorities take the view that no aid is granted, irrespective of the fact that title No 1/152 was not valued. It is also claimed that, in the event that aid is present, it would be *de minimis* aid.

As for the sale of title No 4/165 to Bryne Industripark AS, Time municipality claims that, irrespective of the fact that no value assessment was made and that the property in question appears to have a very attractive location, the price per square metre corresponds to the market price. This is due to specific difficulties pertaining to the property: there were, *inter alia*, objections to the zoning plan, which, therefore, had not yet been adopted, and the property was difficult to exploit efficiently due to the construction prohibition in proximity to the railway. Furthermore, it is claimed that equivalent industrial properties in the municipality were recently sold at prices which, per square metre, roughly correspond to the price paid by Bryne Industripark.

<sup>(1)</sup> Norway's reply to the Authority's second request for information (Event Nos 453220 and 453452).

With respect to the sale of Bryne stadium to Bryne FK, the Norwegian authorities argue that the buyer, Bryne FK, is not an undertaking within the meaning of the EEA Agreement, but a non-profit organisation and a sports club. Consequently, the Norwegian authorities take the view that Article 61 EEA does not apply to the transaction regardless of whether or not it confers an economic advantage on the buyer.

With respect to the titles which are to be used for the construction of an upper secondary school and Forum Jæren's right to build parking spaces under the school buildings, Time municipality claims that no legally binding agreement has yet been entered into with Forum Jæren. It was always the municipality's intention that such a right could only be granted on market conditions, but it would now be up to the County Municipality to negotiate an agreement with Forum Jæren governing the conditions for the construction of parking spaces.

## II. ASSESSMENT

### 1. THE PRESENCE OF STATE AID

*State aid within the meaning of Article 61(1) EEA*

Article 61(1) of the EEA Agreement reads as follows:

*'Save as otherwise provided in this Agreement, any aid granted by EC Member States, EFTA States or through State resources in any form whatsoever which distorts or threatens to distort competition by favouring certain undertakings or the production of certain goods shall, in so far as it affects trade between Contracting Parties, be incompatible with the functioning of this Agreement'.*

It follows from this provision that, for State aid within the meaning of the EEA to be present, the following conditions must be met:

- the aid must be granted through *State resources*,
- the aid must favour certain undertakings or the production of certain goods, i.e. the measure must confer an *economic advantage* upon the recipient(s), which must be *selective*,
- the beneficiary must be an *undertaking* within the meaning of the EEA Agreement,
- the aid must be capable of *distorting competition* and *affect trade* between contracting parties.

Whether these conditions are met must be assessed individually with respect to each of the transactions described above.

#### 1.1. The sale of title numbers 1/152, 1/301 and 1/630 to Grunnsteinen AS

*The presence of State resources*

The term 'State resources' covers all aid granted from public sources, including municipalities. Aid granted by Time municipality would thus fall within the definition. If public land is sold below market value, State resources are present<sup>(2)</sup>.

In the case at hand, the buyer did not pay any money for the properties. Thus, *prima facie*, the transaction would seem to involve aid, and it would be for the Norwegian authorities to rebut that presumption.

<sup>(2)</sup> Case T-274/01, *Valmont Nederland BV v Commission*, [2004] ECR II-3145, paragraphs 44-45.

The Norwegian authorities argue that the buyer did pay a 'price' for the properties by taking on the obligation to build an underground car park in which the municipality would be entitled to 65 parking spaces. Thus, what remains to be considered is whether it can be established, either in application of the procedures described in the State aid guidelines or by other methods, that the transaction therefore took place on market terms.

The Norwegian authorities have confirmed that the sale of the properties was not announced publicly, but came about following an initiative from Grunnsteinen. Thus, no unconditional bidding procedure (which could, theoretically, have led to a very low, or even no value being paid, given the obligation to provide parking spaces) within the meaning of the Guidelines took place.

Concerning sales without an unconditional bidding procedure, the Guidelines require, for the presence of State aid to be excluded on this basis, that '*an independent evaluation should be carried out by one or more independent asset valuers prior to the sales negotiations in order to establish the market value on the basis of generally accepted market indicators and valuation standards. The market price thus established is the minimum purchase price that can be agreed without granting State aid*'.

In the case at hand, since the payment consists of the construction of 65 underground parking spaces for public use, in order for State aid to be excluded on the basis of the guidelines, a value assessment of the properties would have to be undertaken, and the market price of the parking spaces would have to be established in a reliable manner.

As for the properties sold, it is clear that at least title number 1/152 was not assessed at all. The Norwegian authorities claim that both title numbers 1/301 and 1/630 were valued; however, only the assessment of title number 1/630 has been forwarded to the Authority on request. Thus, the procedure laid down for establishing the market price through independent value assessment cannot, under any circumstances, be considered to have been complied with. Moreover, since the properties were transferred *en bloc*, a value assessment should cover all three properties taken together. With respect to the title(s) which w(as)(ere) actually valued, the Authority has not been assured that it took place in accordance with the guidelines, which require that the market value should be established on the basis of generally accepted indicators and valuation standards. In the valuation by Eiendomsmegler 1, it is merely stated that the valuation is '*carried out in accordance with our best judgement and conviction, on the basis of a visit of the property and information provided by the seller*'. However, the valuation does neither set out the characteristics of the property which were decisive for the conclusion, nor the method applied, for example one of the methods recommended by the Norwegian Valuers And Surveyors Association ('Norges Takseringsforbund (NTF)') for commercial property (<sup>(1)</sup>). In the view of the Authority, the valuation carried out by Eiendomsmegler 1 does not give sufficient information for the Authority to ascertain that it was carried out in accordance with generally accepted indicators and valuation standards.

Concerning the value of the parking spaces which the municipality will receive in remuneration for the properties, the Norwegian authorities have enclosed estimates made by the

(<sup>1</sup>) The Authority has previously held that these standards fulfil the requirements of the Guidelines, ref. Decision No 170/05/COL on the sale of the University Library Building and Part of Adjacent Property in Oslo.

construction firm Skanska Norge AS, arriving at NOK 150 000 per parking space. The Authority also notes that the estimates are subject to the reservation that building costs will vary, depending on a range of factors such as size, location, proximity to roads, lifts, fire security, etc., and also that '*price will further depend on working methods, timing and market situation*'. Although the guidelines on expert evaluation are not directly applicable to the valuation of the future car park, the Authority is not convinced that the evaluation by Skanska was carried out in a reliable manner. In particular, the calculations presented seem to have been carried out exclusively on the basis of experience from other projects and, thus, do not seem to take sufficient account of the characteristics of the specific property in question in order to be suitable for establishing the market price.

Against this background, the presence of aid cannot be excluded on the basis of, or by analogy to, the guidelines.

The Norwegian authorities also seem to argue that the presence of aid can be excluded on other grounds. In particular, they claim that the transaction is in fact an exchange of property, and that the fact that title No 1/152 was not valued is therefore irrelevant. The argument seems to be based on the idea that, since the 44 public parking spaces currently occupying title number 1/152 will be replaced by *underground* parking spaces, the municipality keeps what it had before entering into the contract. Concerning exploitation of title No 1/152 above ground, this area will now be regulated as a green area and thus will have no independent market value.

It must be assessed whether these arguments are capable of excluding the presence of State aid. In that regard, what remains to be considered is the *market value* of the property transferred at the time of the conclusion of the contract (<sup>(2)</sup>). Thus, the subjective value of the land for the municipality when used as a car park does not establish the market price as long as the land could also be exploited for different purposes. At the time of the contract, this seems to have been the case, and the possibility for alternative (and more profitable) uses must, therefore, be the basis for the calculation of the market price. The Authority takes the view that, even if parts of title number 1/152 might, more than two years later, be zoned as a green area, what must be assessed is what use of the properties (if sold together) potential buyers could expect at the time of the transaction.

Secondly, this argument seems to presuppose that the valuations of the two other titles and the parking spaces are acceptable, so that the value of the parking spaces equals or exceeds the value of the two additional titles. As shown above, the Authority has not found the calculations presented to it convincing.

Against this background, the Authority has serious doubts that the 'price' paid for the property reflected its market value.

#### *Favouring certain undertakings or the production of certain goods*

Firstly, the measures must confer on Grunnsteinen AS advantages that relieve it of a financial burden that it would normally have to cover from its budget (in this case, any additional price payable for the land in question). Secondly, the measure must be selective in that it favours '*certain undertakings or the production of certain goods*'.

(<sup>2</sup>) See Case T-366/00, Scott SA v Commission, judgment of 29 March 2007 (not yet reported), paragraph 106.

If, and to the extent that, the price paid for the properties does not reflect their market value, Grunnsteinen obtains an advantage in the form of a lower purchase price which it would normally have to pay out of its own budget. Equally, the measure would be selective since it only benefits the buyer.

*The measures must distort competition and affect trade between the Contracting Parties*

Under settled case law, the mere fact that an aid strengthens a firm's position compared with that of other firms competing in intra-EEA trade, is enough to conclude that the measure is likely to affect trade between the contracting parties and distort competition between undertakings established in other EEA States<sup>(1)</sup>. If, and to the extent that, the transaction confers an economic advantage on Grunnsteinen, its position is strengthened in comparison with that of its competitors. Since the property in question appears to be centrally located commercial land which is, consequently, attractive, it might be of interest not only to Norwegian firms, to the effect that firms established in other EEA States may have been affected by the transaction. Moreover, the Norwegian buyers might be professional property investors who are active in Norway and other EEA States alike. Thus, it appears that the transaction may threaten to distort competition and affect trade within the EEA.

The Authority considers it possible that the economic advantage conferred on Grunnsteinen through the transaction could be *de minimis* (i.e. EUR 100 000 over a three-year period at the material time<sup>(2)</sup>) and as such not distort competition and affect trade within the EEA. However, in the absence of reliable value assessments, the Authority cannot establish with certainty that such is the case.

## 1.2. The sale of title number 4/165 to Bryne Industripark AS

### *The presence of State resources*

As described above, the land in question consists of more than 56 000 square metres of industrial land outside Bryne. No value assessment was carried out prior to the sale. The municipality states that the land was offered on its web page for some time, but it is unable to retrieve the announcement from its system, and the Authority therefore cannot verify its content. In any event, it is doubtful that a notice on a web page would qualify as a sufficiently well publicised offer within the meaning of the Guidelines. Against this background, the procedures described in the Authority's State aid Guidelines on the sale of land and buildings do not seem to have been followed and the presumption that aid is not present therefore does not apply.

The municipality has explained that property was sold *at cost*, i.e. at a price calculated by adding regulatory and administrative costs, capital costs and fees to the price for which the property was bought in 1999. As a preliminary point, the Authority notes that sales of public land at cost cannot exclude the presence of State aid, as this price calculation method does not take sufficient account of all the various factors which may

<sup>(1)</sup> See Case 730/79, Philip Morris Holland BV v Commission, [1980] ECR p. 2671, paragraphs 11-12 and Joined Cases E-5/04, E-6/04 and E-7/04, FESIL, Finnfjord, PIL and Others, and the Kingdom of Norway v the Authority, paragraph 94.

<sup>(2)</sup> See Article 2(2) of Commission Regulation (EC) No 69/2001, incorporated into the EEA Agreement by Joint Committee Decision No 88/2002 (OJ L 266, 3.10.2002, p. 56 and EEA Supplement No 49, 3 October 2002, p. 42), e.i.f. 1 February 2003.

influence a property's market value, in particular the supply and demand on the market at the time of the sale<sup>(3)</sup>. Moreover, in this case, there seems to have been no adjustment for inflation.

In the case at hand, sales at cost was the general policy of the municipality at the time. However, by decision of 18 October 2006<sup>(4)</sup>, the municipality decided that land at Bryne, including Håland, should for the future be sold at market price. In the background memo for the decision, the municipality stated that industrial land at Bryne had become scarce and that land at Håland would be '*cheap if we sell at cost*'. The memo also states that one of the reasons for the transition to the market price principle was to ensure that '*[i]ndustries which require large areas but are not labour intensive will find the land too expensive and establish themselves elsewhere*'. Thus, it seems to have been expected that the market price would be higher than the cost price which was applied in the sale to Bryne Industripark.

The Norwegian authorities have argued that the price is comparable to the sales price of similar land sold in the area in the same period<sup>(5)</sup>. The Authority accepts that such comparisons might give an indication of the appropriate price for the land<sup>(6)</sup>. However, the Authority has doubts as to the relevance of the prices presented as it has not been presented with facts which demonstrate that the land plots in question are sufficiently comparable to the land sold to Bryne Industripark. All areas in question are, *inter alia*, considerably smaller than title No 4/165 and the Norwegian authorities have not provided details of their location showing that they are as attractive as title No 4/165. Moreover, all the properties referred to are stated to be unregulated in the sales contracts. By contrast, at the time of the sale, a zoning plan for the area sold to Bryne Industripark had been adopted on 5 June 2004. The Norwegian authorities state that objections from the Public Roads Administration seemed to make adjustments necessary. It is unclear to the Authority whether these objections were received before or after the sale to Bryne Industripark. In any event, the agreement refers to the detailed zoning plan adopted in 2004 and the property, therefore, does not seem to have been sold as unregulated. The relevance of comparing the land to areas which were unregulated can thus be questioned<sup>(7)</sup>.

Against this background, the Authority has serious doubts that the cost price at which title No 4/165 in Time was sold corresponded to the property's market value at the time of the sale.

### *Favouring certain undertakings or the production of certain goods*

If, and to the extent that, the price paid for the title No 4/165 does not reflect its market value, Bryne Industripark obtains an advantage in the form of a lower purchase price, thus avoiding costs which it would normally have to pay out of its own budget. Equally, the measure would be selective since it only benefits the buyer.

<sup>(3)</sup> Case T-366/00, Scott (cited above), paragraph 106.

<sup>(4)</sup> Decision No KS-075/06, forwarded by the complainant (Annex 3 to Event No 437440).

<sup>(5)</sup> Land sale agreements attached as Annexes 13-17 to Norway's reply to the Authority's first request for information, (Event No 427879).

<sup>(6)</sup> Case T-366/00, Scott (cited above), paragraph 116.

<sup>(7)</sup> It may also be noted that it follows from the sales agreements that it was considered to be highly likely that the areas were of archaeological interest and that the ground would, therefore, have to be explored before any development could take place, see Norway's reply to the Authority's first request for information (Event No 427879, Annexes 13, 14 and 15). This does not seem to be the case with respect to the title No 4/165, see Norway's reply to the Authority's first request for information (Event No 427879, Annex 8).

*The measures must distort competition and affect trade between the Contracting Parties*

As set out above, the mere fact that an aid strengthens a firm's position compared with that of other firms, which are competitors in EEA trade, is enough to conclude that competition is distorted and intra-EEA trade is affected. If, and to the extent that, Bryne Industripark bought the land below market price, its position is strengthened compared with that of its competitors. In the case at hand, the property in question appears to be industrial land of potential interest to a variety of activities. Accordingly, it may well be of interest not only to Norwegian firms. Moreover, the Norwegian buyers might be professional property investors who are active both in Norway and other EEA States.

Thus, the transaction may threaten to distort competition and affect trade within the EEA.

### 1.3. The sale of title numbers 2/70 and 2/32 to Bryne FK

#### *The presence of State resources*

As described above, the stadium was transferred to Bryne football club in 2003 for NOK 0. At the time, Bryne FK had two lease agreements with the municipality on title numbers 2/70 and 2/32, concerning, respectively, a grandstand for football and a clubhouse, and a sports hall<sup>(1)</sup>. Furthermore, a company called Stadion Trim & Bowling AS had a lease contract for a sports building for 99 years from 1997. It also appears that Bryne Friidrettsklubb (Bryne Athletics) had certain rights of use to the stadium prior to the transfer of the ground to Bryne FK, and that these rights had to be waived before the transfer could be implemented.

The existence of long term lease agreements and special rights of use may lead to the value of the land being reduced if sold to a third party. However, it is implausible that the property would have no market value at all, *inter alia* because such special rights might be waived at a later stage. This would seem to be demonstrated by recent events: In fact, the sports club has now decided to move its stadium and, thus, to sell the property in question. Norwegian authorities have confirmed that no value assessment was carried out of the property prior to the sale.

Against this background, the Authority has strong doubts that the property was transferred at market price and, thus, that no State resources were involved.

#### *Favouring certain undertakings or the production of certain goods*

If the presence of State resources were to be proven, the transaction must be held to confer an advantage on Bryne FK. The measure would, thus, be selective within the meaning of Article 61(1) EEA.

The Norwegian authorities have claimed that Bryne FK does not constitute an undertaking within the meaning of the EEA Agreement because it is a sports club and a private consumer-oriented organisation with no profit-making purposes. According to the Norwegian Government, the club is not active

<sup>(1)</sup> See Norway's reply to the Authority's first request for information (Event No 427879, Annexes 18 and 19).

in commercial activities. To substantiate its position, the Norwegian authorities have enclosed the club's annual report, focussing on its activities for adolescents and children.

As a starting point, the Authority notes that the concept of an undertaking encompasses every entity engaged in an economic activity<sup>(2)</sup>. Any activity consisting in offering goods and services on a given market is an economic activity<sup>(3)</sup>. Therefore, it is not decisive that the football club is not organised as a limited company or that it is registered as a non-profit organisation in the company register. The Court of Justice of the European Communities has held that where a sporting activity takes the form of gainful employment or the provision of services for remuneration, which is true of the activities of semi-professional or professional sportsmen, it constitutes an economic activity for the purposes of Community law. Therefore, it is subject, *inter alia*, to the rules on competition<sup>(4)</sup>.

Bryne FK currently plays in the so-called Adecco league, i.e. the 1st division in Norwegian football (i.e. the division below the Premier League). From Bryne FK's homepage, it appears that the club is, *inter alia*, active in selling and buying professional players<sup>(5)</sup>, providing entertainment in the form of football matches and in offering advertising space in return for payment<sup>(6)</sup>. In light of the practice of the European Commission, such activities would seem to qualify as the provision of services on a market and therefore to be economic in nature<sup>(7)</sup>. The club's annual accounts, forwarded by the Norwegian authorities, show that it had an annual turnover in the range of NOK 28 million in 2006, of which approximately 11,6 million was generated through sponsorship. Other major sources of revenue include income from matches, non-sports activities, rent income/public contributions and miscellaneous revenues. In addition, about NOK 400 000 stemmed from membership fees. In the view of the Authority, all these items, with the possible exception of a part of the membership fees, seem to have been generated through economic activity.

In light of the above, the Authority takes the preliminary view that Bryne FK must be held to be an undertaking for the purposes of the State aid rules of the EEA Agreement.

#### *The measures must distort competition and affect trade between the Contracting Parties*

Provided that it is established that Bryne FK got the property without paying the market price, it receives an advantage which strengthens its position compared with that of its competitors, thus threatening to distort competition. As demonstrated above,

<sup>(2)</sup> Case C-41/90, Höfner and Elser [1991] ECR I-1979, paragraph 21.

<sup>(3)</sup> Case 218/00, Cisal [2002] ECR I-691, paragraph 23.

<sup>(4)</sup> Case Case C-519/04 P, Meca-Medina and Majcen vs Commission, [2006] ECR I-6991, paragraphs 22, 23 and 30.

<sup>(5)</sup> For example, the news archive of the club features headlines like 'Striker on trial' (18 March 2004), 'Frenchman for trial' (30 March 2004), 'Serbian trial player at Bryne' (2 August 2007) and 'Icelandic U21 player ready for Bryne' (31 August 2007): <http://www.brynefk.no/Brynefk/index.nsf/DESIGNARKIV?openform>

<sup>(6)</sup> For example, in a news item of 13 April 2007, the club states that 'For the first time Bryne FK has received more than 12 million in mere sponsorship money. The capacity [for advertisements] at Bryne stadium is exhausted and in order to exceed the 12 million threshold the club has invested in advertising rolls. The VIP stand has also been nearly sold out'. See: <http://www.brynefk.no/brynefk/index.nsf/DESIGNUNIK/SFUS-76RJ37?OpenDocument>

<sup>(7)</sup> See paragraph 17 of the Commission's opening Decision in Case C-49/03 (NN 51/03), *Sale of land to AZ and AZ Vastgoed BV* (OJ C 266, 5.11.2003, p. 8).

Bryne FK's commercial activities appear to include, *inter alia*, the selling and buying of players from clubs in other EEA States, the offering of advertising space and the provision of entertainment in the form of football matches. In doing so, the club competes with undertakings established in other EEA States. Insofar as the measure is deemed to distort competition, it will, therefore, also be capable of affecting trade between the Contracting Parties.

**1.4. The purchase by Time municipality of title numbers 1/125, 2/277, 2/278 and 2/284 for the purpose of building a new upper secondary school and the right to underground parking facilities granted to Forum Jæren**

With respect to the right to build parking spaces under title numbers 1/125, 2/277, 2/278 and 2/284, allegedly granted to Forum Jæren by Time Municipality, it appears to the Authority that Forum Jæren has not yet obtained a legally enforceable right of use of the property. As long as the contractual conditions governing Forum Jæren's future right of use, and thus the commercial balance of the contract, have not yet been determined, it is not possible to assess whether a potential future agreement would involve the granting of State aid. Thus, even if the possible future granting of such a right were to constitute State aid, the aid has not yet been put into effect. As the Authority only has the power to assess aid which has already been put into effect<sup>(1)</sup> or plans to grant aid notified to it by the national authorities<sup>(2)</sup>, it cannot, at this stage, take a decision on the possible aid involved in granting Forum Jæren the right to construct parking spaces under the foreseen school buildings. Thus, the Authority finds that no State aid has been granted at this stage.

This finding does not preclude the Authority from adopting a decision if, at a later stage, a measure possibly involving aid should be put into effect or notified to the Authority pursuant to Article 1 of Section I of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement.

## 2. PROCEDURAL REQUIREMENTS

Pursuant to Article 1(3) in Part I of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement, 'the EFTA Surveillance Authority shall be informed, in sufficient time to enable it to submit its comments, of any plans to grant or alter aid (...). The State concerned shall not put its proposed measures into effect until the procedure has resulted in a final decision'.

Title number 4/165 and title numbers 2/70 and 2/32 have been sold under legally binding sales contracts and the titles have been transferred in the land register. The measures must therefore be deemed to have been put into effect.

As for the sale of title numbers 1/152, 1/301 and 1/630 to Grunnsteinen, the titles have not yet been transferred in the land register. However, a legally binding contract has been entered into, from which the municipal authorities cannot withdraw without incurring financial consequences. Thus, no further formal measures are required for the buyer to receive the economic benefit of the transaction, and it must therefore be deemed to have been put into effect.

<sup>(1)</sup> Unlawful aid or existing aid, under, respectively, Section III and V of Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement.

<sup>(2)</sup> Section II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement.

These transactions have not been notified to the Authority. To the extent that these transactions involve State aid, it can be concluded that the Norwegian Government has not respected its obligations pursuant to Article 1(3) in Part I of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement.

## 3. COMPATIBILITY OF THE AID

The Norwegian authorities have argued that the transactions do not contain aid, and have not put forward arguments concerning compatibility. However, after assessing the likelihood that State aid may be involved in the transactions described above, it has to be considered whether any aid involved in the transactions could be compatible with the EEA Agreement under Article 61(3)(a)-(c) EEA.

In the case of the sale of title numbers 1/152, 1/301 and 1/630 to Grunnsteinen, the information available to the Authority does not seem to indicate that any aid was granted to promote the economic development of areas where the standard of living is abnormally low or where there is serious underemployment, to promote a project of common European interest or to facilitate the development of certain economic activities. Moreover, any aid granted to the sports club would not seem to promote cultural development. Against that background, Article 61(3)(a)-(c) appears to be inapplicable.

For the same reasons, any possible aid involved in the sale of title number 4/165 to Bryne Industripark and the sale of title numbers 2/70 and 2/32 to Bryne FK does not seem to be compatible with the functioning of the EEA Agreement by virtue of Article 61(3)(a)-(c).

## 4. CONCLUSION

Based on the information available to the Authority, including the information submitted by the Norwegian Government, the Authority cannot exclude that the sales of title numbers 1/152, 1/301, 1/630 (to Grunnsteinen AS), 4/165 (to Bryne Industripark AS), 2/70, 2/32 (to Bryne FK) constitute aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement. Furthermore, the Authority has doubts, to the extent that State aid is involved, that they can be regarded as complying with Article 61(3)(c) of the EEA Agreement. Consequently, the Authority has doubts that the transactions referred to above do not constitute State aid or are compatible with the functioning of the EEA Agreement.

Consequently, and in accordance with Article 4(4) in Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement, the Authority is obliged to open the procedure provided for in Article 1 (2) in Part I of Protocol 3 of the Surveillance and Court Agreement. The decision to open proceedings is without prejudice to the final decision of the Authority, which may conclude that the measures in question do not constitute State aid or are compatible with the functioning of the EEA Agreement.

The Authority also draws the attention of the Norwegian authorities to the fact that Article 1(3) in Part I of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement constitutes a standstill obligation and that Article 14 in Part III of that Protocol provides that, in the event of a negative decision, all unlawful aid may be recovered from the beneficiary, save in exceptional circumstances. At this stage, the Authority has not been presented with any facts indicating the existence of exceptional circumstances on the basis of which the beneficiary may legitimately have assumed the aid to be lawful.

In light of the foregoing considerations, the Authority, acting under the procedure laid down in Article 1(2) in Part I of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement, requests Norway to submit its comments and to provide all such information as may help to assess the transactions described above, within *one month* of the date of receipt of this decision. It requests your authorities to forward a copy of this letter to the potential aid recipient of the aid immediately.

In the light of the foregoing consideration, the Authority requires, within one month of receipt of this decision, to provide all documents, information and data needed for assessment of the compatibility of the property transactions engaged in by the Municipality of Time and, in particular, value assessments stating the value of title numbers 1/152, 1/301, 1/630, 4/165, 2/70 and 2/32 at the time of the sale, carried out by an independent asset valuer in accordance with the procedure described in the Authority's Guidelines relating to Sales of Land and Buildings by Public Authorities,

HAS ADOPTED THIS DECISION:

1. The Authority has decided to open the formal investigation procedure provided for in Article 1 (2) in Part I of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement against Norway in relation to the sale by the Municipality of Time of the properties registered under title numbers 1/152, 1/301, 1/630 (to Grunnsteinen AS); title number 4/165 (to Bryne Industripark AS) and title numbers 2/70 and 2/32 (to Bryne FK) in Time.

2. At present, the transactions relating to title numbers 1/125, 2/277, 2/278, 2/284 in Time do not involve the granting of State aid, within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement, to Forum Jæren AS.
3. The Norwegian Government is requested, pursuant to Article 6(1) in Part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement, to submit its comments on the opening of the formal investigation procedure within one month from the notification of this decision.
4. The Norwegian Government is required to provide within one month from notification of this decision all documents, information and data needed for assessment of the compatibility of the aid measure, in particular value assessments stating the value of title numbers 1/152, 1/301, 1/630, 4/165, 2/70 and 2/32 at the time of the sale, carried out by an independent asset valuer in accordance with the procedure described in the Authority's Guidelines relating to Sales of Land and Buildings by Public Authorities.
5. The Norwegian Government is requested to forward a copy of this Decision to the potential recipients of aid immediately.
6. This Decision is addressed to the Kingdom of Norway.

Done at Brussels, 19 December 2007.

*For the EFTA Surveillance Authority*

Per SANDERUD

Kristján Andri STEFÁNSSON

President

College Member

V

(Udtalelser)

## PROCEDURER I TILKNYTNING TIL GENNEMFØRELSEN AF DEN FÆLLES HANDELSPOLITIK

### KOMMISSIONEN

**Meddeelse om indledning af en udløbsundersøgelse af antidumpingforanstaltningerne vedrørende importen af visse rørfittings af jern og stål med oprindelse i Folkerepublikken Kina og Thailand og en delvis interimsundersøgelse af antidumpingforanstaltningerne vedrørende importen af visse rørfittings af jern og stål med oprindelse i Folkerepublikken Kina og varer, der er afsendt fra Taiwan, uanset om de er angivet med oprindelse i Taiwan**

(2008/C 138/12)

Efter offentliggørelsen af en meddeelse om det forestående udløb<sup>(1)</sup> af gyldigheden af antidumpingforanstaltningerne vedrørende importen af visse rørfittings af jern og stål med oprindelse i Folkerepublikken Kina og Thailand («de pågældende lande») har Kommissionen modtaget en anmodning om en undersøgelse i henhold til artikel 11, stk. 2 og 3, i Rådets forordning (EF) nr. 384/96 af 22. december 1995 om beskyttelse mod dumpingimport fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Fællesskab<sup>(2)</sup> («grundforordningen»).

#### 1. Anmodning om fornyet undersøgelse

Anmodningen blev indgivet den 5. marts 2008 af Defence Committee of Steel Butt-Welding Fittings Industry of the European Union («ansøgeren») på vegne af producenter, der tegner sig for en betydelig del, i dette tilfælde mere end 25 %, af den samlede produktion i Fællesskabet af visse rørfittings af jern og stål.

#### 2. Varen

Den vare, der er genstand for den fornyede undersøgelse, er rørfittings (undtagen fittings af støbejern, flanger og fittings med gevind) af jern og stål (men ikke rustfrit stål) med største udvendige diameter på 609,6 mm og derunder, til stuksvejsning eller andre formål, med oprindelse i Folkerepublikken Kina og Thailand («den pågældende vare»), som i øjeblikket tariferes

under KN-kode ex 7307 93 11, ex 7307 93 19, ex 7307 99 30 og ex 7307 99 90. KN-koderne er kun anført til orientering.

#### 3. Gældende foranstaltninger

De gældende foranstaltninger er en endelig antidumpingtold på importen af visse rørfittings af jern og stål med oprindelse i Folkerepublikken Kina og Thailand og varer, der er afsendt fra Taiwan, uanset om de er angivet med oprindelse i Taiwan, som er indført ved Rådets forordning (EF) nr. 964/2003<sup>(3)</sup>, senest ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 1496/2004<sup>(4)</sup>.

#### 4. Begrundelse for de fornyede undersøgelser

##### 4.1. Begrundelse for udløbsundersøgelsen

Anmodningen begrundes med, at foranstaltningers udløb sandsynligvis vil medføre, at der fortsat eller igen vil finde dumping sted med deraf følgende skade for EF-erhvervsgrenen.

I overensstemmelse med grundforordningens artikel 2, stk. 7, blev den normale værdi for Folkerepublikken Kina fastsat på grundlag af prisen i et egnet land med markedsøkonomi, jf. punkt 5, stk. 1, litra d). Sandsynligheden for fortsat dumping er baseret på en sammenligning af den normale værdi som ovenfor fastsat og priserne på den pågældende vare ved salg til eksport til Fællesskabet.

På dette grundlag er den beregnede dumpingmargen betydelig.

<sup>(1)</sup> EUT C 238 af 10.10.2007, s. 20.

<sup>(2)</sup> EFT L 56 af 6.3.1996, s. 1. Forordning senest ændret ved forordning (EF) nr. 2117/2005 (EUT L 340 af 23.12.2005, s. 17).

<sup>(3)</sup> EUT L 139 af 6.6.2003, s. 1.

<sup>(4)</sup> EUT L 275 af 25.8.2004, s. 1.

Ansøgeren påpeger desuden, at eksportørerne/producenterne af den pågældende vare i Folkerepublikken Kina i den periode, hvor der var indført foranstaltninger, forsøgte at undergrave disse foranstaltninger gennem en omgåelsespraksis, der blev imødegået ved Rådets forordning (EF) nr. 763/2000<sup>(1)</sup>, (EF) nr. 2052/2004<sup>(2)</sup>, (EF) nr. 2053/2004<sup>(3)</sup> og (EF) nr. 655/2006<sup>(4)</sup>.

Påstanden om, at der er sandsynlighed for fortsat dumping for så vidt angår Thailand er baseret på en sammenligning af den beregnede normale værdi, fastlagt på grundlag af produktionsomkostningerne, og priserne på den pågældende vare ved salg til eksport til Fællesskabet.

Ansøgeren har fremlagt beviser for, at importen af den pågældende vare fra Folkerepublikken Kina og Thailand fortsat har et betydeligt omfang, som forventes opretholdt på det nuværende niveau eller måske øget, bl.a. på grund af de gældende foranstaltninger vedrørende import af varen med oprindelse i de pågældende lande på traditionelle markeder uden for EU (USA) og på grund af uudnyttet kapacitet i de pågældende lande.

Ansøgeren hævder, at den forbedrede skadessituation primært skyldes indførelsen af foranstaltningerne, og at EF-erhvervs-grenen sandsynligvis vil lide yderligere skade, hvis der fortsat eller igen importeres betydelige mængder til dumpingpriser fra de pågældende lande, hvis foranstaltningerne får lov til at udløbe.

#### 4.2. Begrundelse for interimsundersøgelsen

Ansøgeren har fremlagt dokumentation for, at foranstaltningen for så vidt angår importen af den pågældende vare fra Folkerepublikken Kina ikke længere er tilstrækkelig til at imødegå den skadelige dumping, især hvad angår udvidelsen af foranstaltningen til også at omfatte import af varer, der er afsendt fra Taiwan. Ansøgeren har fremlagt umiddelbart bevis for, at det ikke længere er begrundet at fritage importen af varer produceret af Chup Hsin Enterprise Co. Ltd, Kaohsiung (Taiwan) og Niang Hong Pipe Fittings Co. Ltd, Kaohsiung (Taiwan) fra de udvidede foranstaltninger, da disse virksomheder tilsyneladende medvirker til en omgåelsespraksis i form af omladning af visse rørfittings af jern og stål med oprindelse i Folkerepublikken Kina via Taiwan.

#### 5. Procedure

Kommissionen har efter høring af det rådgivende udvalg fastslået, at der foreligger tilstrækkelige beviser til at berettige, at der indledes en udløbsundersøgelse og en delvis interimsundersøgelse, som er begrænset til fritagelsen af visse rørfittings af jern og stål produceret af Chup Hsin Enterprise Co. Ltd, Kaohsiung

(Taiwan) og Niang Hong Pipe Fittings Co. Ltd, Kaohsiung (Taiwan) fra udvidelsen af antidumpingforanstaltningerne vedrørende import med oprindelse i Folkerepublikken Kina til at omfatte import af varer, der er afsendt fra Taiwan, og indlede hermed undersøgelerne i henhold til grundforordningens artikel 11, stk. 2 og 3.

##### 5.1. Procedure for udløbs- og interimsundersøgelsen

Undersøgelsen vil fastslå, hvorvidt det er sandsynligt, at udløbet af foranstaltningerne vil føre til fortsat eller fornyet dumping og skade. Interimsundersøgelsen vil fastslå, om fritagelsen af visse rørfittings af jern og stål produceret af Chup Hsin Enterprise Co. Ltd, Kaohsiung (Taiwan) og Niang Hong Pipe Fittings Co. Ltd, Kaohsiung (Taiwan) fra udvidelsen af de antidumpingforanstaltninger vedrørende importen med oprindelse i Folkerepublikken Kina til at omfatte import af varer, der er afsendt fra Taiwan, stadig er berettiget til at imødegå den skadelige dumping.

###### a) Stikprøver

Da et stort antal parter er involveret i denne procedure, kan Kommissionen beslutte at anvende stikprøver, jf. grundforordningens artikel 17.

###### i) Stikprøver af eksportører/producenter i Folkerepublikken Kina

For at Kommissionen kan afgøre, om det er nødvendigt at anvende stikprøver, og i bekræftende fald udtagte disse, anmodes alle eksportører/producenter eller deres repræsentanter om at give sig til kende over for Kommissionen og afgive følgende oplysninger om deres virksomhed eller virksomheder inden for den frist, der er fastsat i punkt 6, litra b), nr. ii), og i den form, der er angivet i punkt 7:

- navn, adresse, e-mail-adresse, telefon- og faxnummer samt kontaktperson
- omsætningen i lokal valuta og mængden i ton af den pågældende vare solgt med henblik på eksport til Fællesskabet i perioden fra den 1. april 2007 til den 31. marts 2008
- omsætningen i lokal valuta og mængden i ton af den pågældende vare solgt på hjemmemarkedet i perioden fra den 1. april 2007 til den 31. marts 2008
- omsætningen i lokal valuta og mængden i ton af den pågældende vare solgt til andre tredjelande i perioden fra den 1. april 2007 til den 31. marts 2008

<sup>(1)</sup> EFT L 94 af 14.4.2000, s. 1. Forordning senest ændret ved forordning (EF) nr. 2314/2000 (EFT L 267 af 20.10.2000, s. 15).

<sup>(2)</sup> EUT L 355 af 1.12.2004, s. 4.

<sup>(3)</sup> EUT L 116 af 29.4.2006, s. 1.

- udførlig beskrivelse af virksomhedens aktiviteter i forbindelse med produktionen af den pågældende vare og produktionsmængden i ton af den pågældende vare samt produktionskapacitet og investeringer i produktionskapacitet i perioden fra den 1. april 2007 til den 31. marts 2008
- navnene på alle forretningsmæssigt forbundne virksomheder (<sup>1</sup>), der er involveret i produktion og/eller salg (på eksport- og/eller hjemmemarkedet) af den pågældende vare, og en udførlig beskrivelse af disse virksomheders aktiviteter
- andre relevante oplysninger, som kan være til nytte for Kommissionen ved udtagningen af stikprøven.

Ved at afgive ovenstående oplysninger indvilger virksomheden i at indgå i stikprøven. Hvis virksomheden udvælges til at deltage i stikprøven, indebærer dette besvarelse af et spørgeskema og accept af kontrol på stedet af besvarelsen. Hvis virksomheden anfører, at den ikke ønsker at indgå i stikprøven, vil den blive anset for ikke at have samarbejdet i forbindelse med undersøgelsen. Konsekvenserne af manglende samarbejde er beskrevet i punkt 8 nedenfor.

For at indhente de oplysninger, som den anser for nødvendige til udtagelsen af stikprøven af eksportører/producenter, vil Kommissionen desuden kontakte myndighederne i eksportlandene og alle kendte sammenslutninger af eksportører/producenter.

## ii) Stikprøver af importører

For at Kommissionen kan afgøre, om det er nødvendigt at anvende stikprøver, og i bekræftende fald udtage en stikprøve, anmodes alle importører af den pågældende vare i Fællesskabet eller deres repræsentanter om at give sig til kende over for Kommissionen og afgive følgende oplysninger om deres virksomhed eller virksomheder inden for den frist, der er fastsat i punkt 6, litra b), nr. i), og i den form, der er angivet i punkt 7:

- navn, adresse, e-mail-adresse, telefon- og faxnummer samt kontaktperson
- virksomhedens samlede omsætning i EUR i perioden fra den 1. april 2007 til den 31. marts 2008
- det samlede antal ansatte
- en udførlig beskrivelse af virksomhedens aktiviteter i forbindelse med den pågældende vare
- mængden i ton og værdien i EUR af importen til og videresalget på markedet i Fællesskabet af den pågældende vare med oprindelse i Folkerepublikken Kina og Thailand eller afsendt fra Taiwan, Sri Lanka, Indonesien eller Filippinerne, uanset om de er angivet

(<sup>1</sup>) Udtrykket forretningsmæssigt forbundne virksomheder er defineret i artikel 143 i Kommissionens forordning (EØF) nr. 2454/93 af 2. juli 1993 om visse gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 om indførelse af en EF-toldkodeks (EFT L 253 af 11.10.1993, s. 1).

med oprindelse i Taiwan, Sri Lanka, Indonesien eller Filippinerne, i perioden fra den 1. april 2007 til den 31. marts 2008

- navnene på alle forretningsmæssigt forbundne virksomheder, der er involveret i produktion og/eller salg af den pågældende vare, og en udførlig beskrivelse af disse virksomheders aktiviteter (<sup>2</sup>)
- andre relevante oplysninger, som kan være til nytte for Kommissionen ved udtagningen af stikprøven.

Ved at afgive ovenstående oplysninger indvilger virksomheden i at indgå i stikprøven. Hvis virksomheden udvælges til at deltage i stikprøven, indebærer dette besvarelse af et spørgeskema og accept af kontrol på stedet af besvarelsen. Hvis virksomheden anfører, at den ikke ønsker at indgå i stikprøven, vil den blive anset for ikke at have samarbejdet i forbindelse med undersøgelsen. Konsekvenserne af manglende samarbejde er beskrevet i punkt 8 nedenfor.

For at indhente de oplysninger, som den anser for nødvendige til udtagelsen af stikprøven af importører, vil Kommissionen desuden kontakte alle kendte importørsammenslutninger.

## iii) Stikprøver af EF-producenter

I betragtning af det store antal producenter i Fællesskabet, der støttede anmodningen, vil Kommissionen undersøge spørgsmålet om den skade, der er forvoldt EF-erhvervsgrenen, ved hjælp af stikprøver. For at sætte Kommissionen i stand til at udtage en stikprøve, anmodes alle EF-producenter om at meddele følgende oplysninger om deres virksomhed eller virksomheder inden for fristen i punkt 6, litra b), nr. i) og i det format, der er angivet i punkt 7:

- navn, adresse, e-mail-adresse, telefon- og faxnummer samt kontaktperson
- virksomhedens samlede omsætning i EUR i perioden fra den 1. april 2007 til den 31. marts 2008
- en udførlig beskrivelse af virksomhedens aktiviteter i forbindelse med den pågældende vare
- værdien i EUR af salget af den pågældende vare på markedet i Fællesskabet i perioden fra den 1. april 2007 til den 31. marts 2008
- mængden i ton af salget af den pågældende vare på markedet i Fællesskabet i perioden fra den 1. april 2007 til den 31. marts 2008
- mængden i ton af produktionen af den pågældende vare i perioden fra den 1. april 2007 til den 31. marts 2008

(<sup>2</sup>) Udtrykket forretningsmæssigt forbundne virksomheder er defineret i artikel 143 i forordning (EØF) nr. 2454/93.

- navnene på alle forretningsmæssigt forbundne virksomheder (<sup>1</sup>), der er involveret i produktion og/eller salg af den pågældende vare, og en udførlig beskrivelse af disse virksomheders aktiviteter
- andre relevante oplysninger, som kan være til nutte for Kommissionen ved udtagningen af stikprøven.

Ved at afgive ovenstående oplysninger indvilger virksomheden i at indgå i stikprøven. Hvis virksomheden udvælges til at deltage i stikprøven, indebærer dette besvarelse af et spørgeskema og accept af kontrol på stedet af besvarelsen. Hvis virksomheden anfører, at den ikke ønsker at indgå i stikprøven, vil den blive anset for ikke at have samarbejdet i forbindelse med undersøgelsen. Konsekvenserne af manglende samarbejde er beskrevet i punkt 8 nedenfor.

#### iv) Endelig udtagning af stikprøver

Alle interessererde parter, der ønsker at meddele oplysninger af relevans for udtagningen af stikprøver, skal gøre dette inden for fristen i punkt 6, litra b), nr. ii).

Kommissionen agter at foretage den endelige udtagning af stikprøverne, når den har konsulteret de interessererde parter, der har erklæret sig villige til at indgå i stikprøverne.

Virksomheder, der indgår i stikprøverne, skal besvare et spørgeskema inden for fristen i punkt 6, litra b), nr. iii), og skal samarbejde i forbindelse med undersøgelsen.

Hvis der ikke udvises tilstrækkelig samarbejdsvilje, kan Kommissionen træffe afgørelse på grundlag af de foreliggende faktiske oplysninger, jf. grundforordningens artikel 17, stk. 4, og artikel 18. Undersøgelsesresultater, der baseres på de foreliggende faktiske oplysninger, kan som anført i punkt 8 være mindre gunstige for den pågældende part.

#### b) Spørgeskemaer

For at indhente de oplysninger, som Kommissionen anser for nødvendige i forbindelse med sin undersøgelse, vil den sende spørgeskemaer til den del af EF-erhvervsgruppen, der indgår i stikprøven, til alle producentsammenslutninger i Fællesskabet, til de eksportører/producenter i Folkerepublikken Kina, som indgår i stikprøven, til eksportører/producenter i Thailand, til Chup Hsin Enterprise Co. Ltd, Kaohsiung (Taiwan) og Niang Hong Pipe Fittings Co. Ltd, Kaohsiung (Taiwan), til alle sammenslutninger af eksportører/producenter, til de importører, som indgår i stikprøven, til alle sammenslutninger af importører, som er nævnt i anmodningen, eller som samarbejdede i forbindelse med den undersøgelse, der førte til indførelsen af de foranstaltninger, der er omfattet af denne fornyede undersøgelse, til alle kendte brugere eller sammenslutninger af brugere og til myndighederne i de pågældende eksportlande.

(<sup>1</sup>) Udtrykket forretningsmæssigt forbundne virksomheder er defineret i artikel 143 i forordning (EOF) nr. 2454/93.

#### c) Indhentning af oplysninger og afholdelse af høringer

Alle interessererde parter opfordres til at tilkendegive deres synspunkter, indgive andre oplysninger end besvarelserne af spørgeskemaet og fremlægge dokumentation herfor. Disse oplysninger og dokumentationen herfor skal være Kommissionen i hænde inden for fristen i punkt 6, litra a), nr. ii).

Kommissionen kan endvidere høre interessererde parter, hvis de anmoder herom og kan godtgøre, at der er særlige grunde til, at de bør høres. Anmodningen skal indgives inden for fristen i punkt 6, litra a), nr. iii).

#### d) Valg af land med markedsøkonomi

Kommissionen forventer at benytte USA som egnet tredjeland med markedsøkonomi med henblik på at fastsætte den normale værdi for Folkerepublikken Kina. Interessererde parter anmodes om at fremsætte bemærkninger til det hensigtsmæssige i dette valg inden for den særlige frist i punkt 6, litra c).

### 5.2. Procedure for vurdering af Fællesskabets interesser

Hvis det bekræftes, at der er sandsynlighed for fortsat eller fornyet dumping og skade, vil der i overensstemmelse med grundforordningens artikel 21 blive truffet afgørelse om, hvorvidt det vil være i strid med Fællesskabets interesser at opretthalde antidumpingforanstaltningerne. Med henblik herpå kan EF-erhvervsgruppen, importørerne og deres representative sammenslutninger samt repræsentative brugere og repræsentative forbrugerorganisationer give sig til kende og indgive oplysninger til Kommissionen inden for den generelle frist i punkt 6, litra a), nr. ii), forudsat at de kan godtgøre, at der er en objektiv forbindelse mellem deres aktiviteter og den pågældende vare. De parter, der har handlet i overensstemmelse med foregående punktum, kan inden for fristen i punkt 6, litra a), nr. iii), anmode om at blive hørt, idet de skal angive de særlige årsager til, at de bør høres. Der gøres opmærksom på, at oplysninger, der indgives i henhold til grundforordningens artikel 21, kun vil blive taget i betragtning, hvis de er underbygget med faktuelle beviser på indgivelsestidspunktet.

### 6. Frister

#### a) Generelle frister

##### i) For anmodning om et spørgeskema

Alle interessererde parter, der ikke samarbejdede i forbindelse med den undersøgelse, som førte til de foranstaltninger, der er genstand for denne undersøgelse, bør anmode om et spørgeskema eller andre formularer så hurtigt som muligt og senest 15 dage efter offentliggørelsen af denne meddelelse i *Den Europæiske Unions Tidende*.

- ii) For parter, der ønsker at give sig til kende og indsände besvarelser af spørgeskemaer og eventuelle andre oplysninger

Medmindre andet er angivet, skal alle interessererde parter give sig til kende over for Kommissionen, fremsætte deres synspunkter og indsände besvarelser af spørgeskemaet eller andre oplysninger senest 40 dage fra datoén for offentliggørelsen af denne meddelelse i *Den Europæiske Unions Tidende*, hvis der skal tages hensyn til deres bemærkninger i forbindelse med undersøgelsen. Det skal bemærkes, at de fleste proceduremæssige rettigheder, der er fastsat i grundforordningen, kun kan respekteres, hvis parterne giver sig til kende inden for ovennævnte frist.

Virksomheder, der er udtaget til at indgå i en stikprøve, skal indgive besvarelse af spørgeskemaet inden for fristen i punkt 6, litra b), nr. iii).

### iii) Høringer

Alle interessererde parter kan desuden anmode om at blive hørt af Kommissionen inden for samme frist på 40 dage.

### b) Særlig frist for udtagning af stikprøver

- i) De oplysninger, der er nævnt i punkt 5, stk. 1, litra a), nr. i), ii) og iii), bør være Kommissionen i hænde senest 15 dage efter datoén for offentliggørelsen af denne meddelelse i *Den Europæiske Unions Tidende*, da Kommissionen agter at høre de interessererde parter, som har erklæret sig villige til at indgå i stikprøven, om den endelige udtagning af prøven senest 21 dage efter offentliggørelsen af denne meddelelse i *Den Europæiske Unions Tidende*.
- ii) Alle andre oplysninger, der er relevante for udtagningen af stikprøven, jf. punkt 5, stk. 1, litra a), nr. iv), skal være Kommissionen i hænde senest 21 dage efter offentliggørelsen af denne meddelelse i *Den Europæiske Unions Tidende*.
- iii) Besvarelser af spørgeskemaerne fra parter, der indgår i stikprøven, skal være Kommissionen i hænde senest 37 dage efter, at de har fået meddelelse om, at de indgår i stikprøven.

### c) Særlig frist for valg af et land med markedsøkonomi

Parter, der er berørt af undersøgelsen, kan udtales sig om det hensigtsmæssige i at vælge USA, der som nævnt i punkt 5, stk. 1, litra d), påtænkes anvendt som land med markedsøkonomi med henblik på fastsættelse af den normale værdi for Folkerepublikken Kina. Deres bemærkninger skal være Kommissionen i hænde senest 10 dage efter offentliggørelsen af denne meddelelse i *Den Europæiske Unions Tidende*.

## 7. Skriftlige henvendelser, besvarelser af spørgeskemaer og korrespondance

Alle bemærkninger og anmodninger fra interessererde parter skal indgives skriftligt (ikke i elektronisk form, medmindre andet er angivet) med angivelse af den pågældendes navn, adresse, e-mail-adresse, telefon- og faxnummer. Alle skriftlige henvendelser, herunder også de oplysninger, der anmodes om i denne meddelelse, besvarelser af spørgeskemaer og korrespondance, som interessererde parter videregiver som fortroligt materiale, skal forsynes med påtegningen »Limited«<sup>(1)</sup> og skal i overensstemmelse med grundforordningens artikel 19, stk. 2, være ledsaget af et ikke-fortroligt sammendrag, som skal forsynes med påtegningen »For inspection by interested parties«.

Kommissionens adresse:

Europa-Kommissionen  
Generaldirektoratet for Handel  
Direktorat H  
Kontor: J-79 4/23  
B-1049 Bruxelles  
Fax (32-2) 295 65 05

## 8. Manglende samarbejde

Hvis en af de interessererde parter nægter at give adgang til de nødvendige oplysninger eller undlader at meddele dem inden for de fastsatte frister eller på anden måde lægger væsentlige hindringer i vejen for undersøgelsen, kan der træffes afgørelser, positive eller negative, på grundlag af de foreliggende faktiske oplysninger, jf. grundforordningens artikel 18.

Hvis det konstateres, at en interesseret part har afgivet urettige eller vildledende oplysninger, vil der blive set bort fra disse oplysninger, og der kan gøres brug af de foreliggende faktiske oplysninger, jf. grundforordningens artikel 18. Hvis en interesseret part udviser manglende eller begrænset samarbejdsvilje, og undersøgelsesresultaterne derfor må baseres på de foreliggende faktiske oplysninger, kan resultatet blive mindre gunstigt for den pågældende, end hvis der var udvist samarbejdsvilje.

## 9. Tidsplan for undersøgelsen

Undersøgelsen vil i henhold til grundforordningens artikel 11, stk. 5, blive afsluttet senest 15 måneder efter offentliggørelsen af denne meddelelse i *Den Europæiske Unions Tidende*.

<sup>(1)</sup> Dette betyder, at dokumentet kun er til intern brug og er beskyttet i henhold til artikel 4 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001 af 30. maj 2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter (EFT L 145 af 31.5.2001, s. 43). Det er et fortroligt dokument i henhold til artikel 19 i grundforordningen og artikel 6 i WTO-aftalen om anvendelsen af artikel VI i GATT 1994 (antidumpingaftalen).

## 10. Mulighed for anmodning om undersøgelse i henhold til grundforordningens artikel 11, stk. 3

Da denne udløbsundersøgelse indledes i overensstemmelse med bestemmelserne i grundforordningens artikel 11, stk. 2, vil resultaterne ikke medføre, at omfanget af de eksisterende foranstaltninger ændres, men at foranstaltningerne ophæves eller oprettholdes i overensstemmelse med grundforordningens artikel 11, stk. 6. Interimsundersøgelsen, der også indledes ved denne meddelelse, kan imidlertid føre til, at toldfritagelsen for **begge** de i punkt 4.2. nævnte virksomheder bringes til ophør.

Hvis en af procedurens parter mener, at det er berettiget at foretage en undersøgelse af foranstaltningernes omfang med henblik på at muliggøre en ændring (dvs. en forøgelse eller en reduktion) af foranstaltningernes omfang, kan den pågældende part anmode om en undersøgelse i overensstemmelse med grundforordningens artikel 11, stk. 3.

Parter, der ønsker at anmode om en sådan undersøgelse, som eventuelt vil blive foretaget uafhængigt af den udløbsundersøgelse, der er nævnt i denne meddelelse, kan henvende sig til Kommissionen på ovennævnte adresse.

## 11. Behandling af personoplysninger

Det skal bemærkes, at personoplysninger, som indsamles i forbindelse med denne undersøgelse, vil blive behandlet i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 45/2001 af 18. december 2000 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i fællesskabsinstitutionerne og -organerne og om fri udveksling af sådanne oplysninger (¹).

## 12. Høringskonsulent

Det skal endvidere bemærkes, at hvis der opstår vanskeligheder i forbindelse med parternes udøvelse af retten til at forsvare sig, kan de anmode høringskonsulenten fra Generaldirektoratet for Handel om at gøre ind. Høringskonsulenten optræder som formidler mellem de interesserede parter og Kommissionens tjenestegrene og kan om nødvendigt mægle i proceduremæssige spørgsmål, der vedrører beskyttelse af parternes interesser i forbindelse med denne procedure, navnlig hvad angår spørgsmål om aktindsigt, fortrolige oplysninger, forlængelse af frister og behandling af skriftlige og/eller mundtlige henvendelser. Yderligere oplysninger og kontaktoplysninger findes på høringskonsulentens websider på webstedet for Generaldirektoratet for Handel (<http://ec.europa.eu/trade>).

(¹) EFT L 8 af 12.1.2001, s. 1.

## PROCEDURER I TILKNYTNING TIL GENNEMFØRELSEN AF KONKURRENCEPOLITIKKEN

### KOMMISSIONEN

#### Anmeldelse af en planlagt fusion

(Sag COMP/M.5114 — Pernod Ricard/V&S)

(EØS-relevant tekst)

(2008/C 138/13)

1. Den 29. maj 2008 modtog Kommissionen i overensstemmelse med artikel 4 i Rådets forordning (EF) nr. 139/2004<sup>(1)</sup> anmeldelse af en planlagt fusion, hvorved Pernod Ricard SA (»Pernod Ricard«, Frankrig) gennem opkøb af aktier erhverver kontrol over hele V&S Vin & Spirit AB (»V&S«, Sverige), jf. Rådets forordnings artikel 3, stk. 1, litra b).
2. De deltagende virksomheder er aktive på følgende områder:
  - Pernod Ricard: Fremstilling og distribution af alkohol og vin
  - V&S: Fremstilling og distribution af alkohol og vin.
3. Efter en foreløbig gennemgang af sagen finder Kommissionen, at den anmeldte fusion muligvis falder ind under forordning (EF) nr. 139/2004. Den har dog endnu ikke taget endelig stilling hertil.
4. Kommissionen opfordrer hermed alle interessererde til at fremsætte deres eventuelle bemærkninger til den planlagte fusion.

Bemærkningerne skal være Kommissionen i hænde senest ti dage efter offentliggørelsen af denne meddelelse og kan med angivelse af sag COMP/M.5114 — Pernod Ricard/V&S sendes til Kommissionen pr. fax ((32-2) 296 43 01 eller 296 72 44) eller pr. brev til følgende adresse:

Europa-Kommissionen  
Generaldirektoratet for Konkurrence  
Registreringskontoret for Fusioner  
J-70  
B-1049 Bruxelles

---

<sup>(1)</sup> EUT L 24 af 29.1.2004, s. 1.

**Anmeldelse af en planlagt fusion**  
**(Sag COMP/M.5179 — Eramet/Tinfos)**

(EØS-relevant tekst)

(2008/C 138/14)

1. Den 29. maj 2008 modtog Kommissionen i overensstemmelse med artikel 4 i Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 (<sup>(1)</sup>) anmeldelse af en planlagt fusion, hvorved Eramet SA (»Eramet«, Frankrig) gennem opkøb af aktier erhverver kontrol over dele af Tinfos A/S (alle Tinfos aktier eksklusive 60 % af Tinfos' vandkraftvirk somhed) (»Tinfos«, Norge), jf. Rådets forordnings artikel 3, stk. 1, litra b).
2. De deltagende virksomheder er aktive på følgende områder:
  - Eramet: En fransk mine- og metalud vindingskoncern, der er beskæftiget med nikkel, mangan og legeringer
  - Tinfos: Norsk selskab, der er beskæftiget med manganlegeringer, titanslagge, råjern, råstoffer og vand kraft.
3. Efter en foreløbig gennemgang af sagen finder Kommissionen, at den anmeldte fusion muligvis falder ind under forordning (EF) nr. 139/2004. Den har dog endnu ikke taget endelig stilling hertil.
4. Kommissionen opfordrer hermed alle interesserede til at fremsætte deres eventuelle bemærkninger til den planlagte fusion.

Bemærkningerne skal være Kommissionen i hænde senest ti dage efter offentliggørelsen af denne meddelelse og kan med angivelse af sag COMP/M.5179 — Eramet/Tinfos sendes til Kommissionen pr. fax ((32-2) 296 43 01 eller 296 72 44) eller pr. brev til følgende adresse:

Europa-Kommissionen  
Generaldirektoratet for Konkurrence  
Registreringskontoret for Fusioner  
J-70  
B-1049 Bruxelles

---

<sup>(1)</sup> EUT L 24 af 29.1.2004, s. 1.

**Anmeldelse af en planlagt fusion****(Sag COMP/M.5163 — DPWL/ZIM/CONTARSA)****Behandles eventuelt efter den forenklede procedure****(EØS-relevant tekst)****(2008/C 138/15)**

1. Den 26. maj 2008 modtog Kommissionen i overensstemmelse med artikel 4 i Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 (<sup>1</sup>) anmeldelse af en planlagt fusion, hvorved DP World Ltd (»DPWL«, De Forenede Arabiske Emirater) og ZIM Integrated Shipping Services (»ZIM«, Israel) gennem opkøb af aktier erhverver fælles kontrol over Contarsa Sociedad de Estiba, SA (»CONTARSA«, Spanien), jf. Rådets forordnings artikel 3, stk. 1, litra b).

2. De deltagende virksomheder er aktive på følgende områder:

- DPWL: Global havneterminaloperatør
- ZIM: Global transport (containerskibs fart) og logistiske tjenester, drift af containerterminaler
- CONTARSA: Stevedoring i Tarragona havn.

3. Efter en foreløbig gennemgang af sagen finder Kommissionen, at den anmeldte fusion muligvis falder ind under forordning (EF) nr. 139/2004. Den har dog endnu ikke taget endelig stilling hertil. Det bemærkes, at denne sag eventuelt vil blive behandlet efter den forenklede procedure i overensstemmelse med Kommissionens meddelelse om en forenklet procedure til behandling af visse fusioner efter Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 (<sup>2</sup>).

4. Kommissionen opfordrer hermed alle interessererde til at fremsætte deres eventuelle bemærkninger til den planlagte fusion.

Bemærkningerne skal være Kommissionen i hænde senest ti dage efter offentliggørelsen af denne meddelelse og kan med angivelse af sag COMP/M.5163 — DPWL/ZIM/CONTARSA sendes til Kommissionen pr. fax ((32-2) 296 43 01 eller 296 72 44) eller pr. brev til følgende adresse:

Europa-Kommissionen  
Generaldirektoratet for Konkurrence  
Registreringskontoret for Fusioner  
J-70  
B-1049 Bruxelles

(<sup>1</sup>) EUT L 24 af 29.1.2004, s. 1.

(<sup>2</sup>) EUT C 56 af 5.3.2005, s. 32.

**Anmeldelse af en planlagt fusion**  
**(Sag COMP/M.5020 — Lesaffre/GBI UK)**

(EØS-relevant tekst)

(2008/C 138/16)

1. Den 23. maj 2008 modtog Kommissionen i overensstemmelse med artikel 4 og efter henvisning i henhold til artikel 22 i Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 (<sup>1</sup>) anmeldelse af en planlagt fusion, hvorved Compagnie des Levures Lesaffre SA (»Lesaffre«, Frankrig) gennem opkøb af aktier erhverver enekontrol over GB Ingredients Ltd (»GBI«, Det Forenede Kongerige) og BFP Wholesale Ltd (»BFP«, Det Forenede Kongerige), tilsammen GBI UK, jf. Rådets forordnings artikel 3, stk. 1, litra b).

2. De deltagende virksomheder er aktive på følgende områder:

- Lesaffre: Fremstilling og salg af forskellige former for gær og produkter til brødbagning til håndværksbager, industribagere og hjemmebagere
- GBI: Fremstilling og salg af forskellige former for gær, herunder bagergær og ølgær
- BFP: Distribution af ingredienser til bagning til uafhængige bagerier og andre små detailvirksomheder.

3. Efter en foreløbig gennemgang af sagen finder Kommissionen, at den anmeldte fusion muligvis falder ind under forordning (EF) nr. 139/2004. Den har dog endnu ikke taget endelig stilling hertil.

4. Kommissionen opfordrer hermed alle interessererde til at fremsætte deres eventuelle bemærkninger til den planlagte fusion.

Bemærkningerne skal være Kommissionen i hænde senest ti dage efter offentliggørelsen af denne meddelelse og kan med angivelse af sag COMP/M.5020 — Lesaffre/GBI UK sendes til Kommissionen pr. fax ((32-2) 296 43 01 eller 296 72 44) eller pr. brev til følgende adresse:

Europa-Kommissionen  
Generaldirektoratet for Konkurrence  
Registreringskontoret for Fusioner  
J-70  
B-1049 Bruxelles

---

<sup>(1)</sup> EUT L 24 af 29.1.2004, s. 1.

**Anmeldelse af en planlagt fusion****(Sag COMP/M.4985 — BHP Billiton/Rio Tinto)****(EØS-relevant tekst)**

(2008/C 138/17)

1. Den 30. maj 2008 modtog Kommissionen i overensstemmelse med artikel 4 i Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 (<sup>1</sup>) anmeldelse af en planlagt fusion, hvorved BHP Billiton plc (Det Forenede Kongerige) og BHP Billiton Limited (Australien) (under ét kaldet »BHP Billiton») gennem et forhåndsbetinget opkøb af alle aktier erhverver kontrol over hele Rio Tinto plc (Det Forenede Kongerige) og Rio Tinto Limited (Australien) (under ét kaldet »Rio Tinto«), jf. Rådets forordnings artikel 3, stk. 1, litra b).

2. De deltagende virksomheder er aktive på følgende områder:

- BHP Billiton: Et globalt selskab med diversificerede ressourcer, der fremstiller jernmalm, kul til fremstilling af metal og varme, aluminium, kobber, uran, diamanter, andre grundmetaller (herunder bly, zink, guld, molybdæn og sølv), specialprodukter (herunder mineralholdigt sand), mangan, petroleum og rustfri stålmaterialer (herunder nikkel og cobalt)
- Rio Tinto: Et globalt selskab med diversificerede ressourcer, der fremstiller jernmalm, kul til fremstilling af metal og varme, aluminium, kobber, uran og diamanter, samt andre grundmetaller og industrimineraler (herunder borater, mineralholdigt sand, salt og talkum).

3. Efter en foreløbig gennemgang af sagen finder Kommissionen, at den anmeldte fusion muligvis falder ind under forordning (EF) nr. 139/2004. Den har dog endnu ikke taget endelig stilling hertil.

4. Kommissionen opfordrer hermed alle interessererde til at fremsætte deres eventuelle bemærkninger til den planlagte fusion.

Bemærkningerne skal være Kommissionen i hænde senest ti dage efter offentliggørelsen af denne meddelelse og kan med angivelse af sag COMP/M.4985 — BHP Billiton/Rio Tinto sendes til Kommissionen pr. fax ((32-2) 296 43 01 eller 296 72 44) eller pr. brev til følgende adresse:

Europa-Kommissionen  
Generaldirektoratet for Konkurrence  
Registreringskontoret for Fusioner  
J-70  
B-1049 Bruxelles

---

(<sup>1</sup>) EUT L 24 af 29.1.2004, s. 1.